

Aija Korhonen

Alueellisen yrittäjäverkostotapahtumakonseptin kehittäminen

Tapaus Arabian alueen yrittäjäaamiaiset

Tekijä Otsikko Sivumäärä Aika	Aija Korhonen Alueellisen yrittäjätapahtumakonseptin kehittäminen Tapaus Arabian alueen yrittäjäaamiaiset 47 sivua + 3 liitettä 16.5.2012
Tutkinto	Kulttuurituottaja AMK
Koulutusohjelma	Kulttuurituotannon koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	-
Ohjaaja	Laura-Maija Hero
<p>Tämä opinnäytetyö on kartoitus alueellisen yrittäjätapahtumakonseptin kehittämistyön tueksi. Tapauksena toimi Metropolia Ammattikorkeakoulun Vyyhti-hankkeen ja Arabian alueen kaupunginosayhdistys Artovan yhteistyössä konseptoima aamiaistapaamisperinne Arabian alueen yrittäjien keskuuteen. Tavoitteena työssä oli kartoittaa niitä tekijöitä, joiden avulla aamiaistapaamiskonseptia pitäisi kehittää, jotta siitä tulisi alueellisen yrittäjätapahtumakonseptin pysyvä ja itseohjautuva käytäntö.</p> <p>Kehittämistehtävää lähestyttiin toimivan verkoston kriittisten tekijöiden näkökulmasta, jotta alueellinen yrittäjätapahtumakonsepti muodostuisi mahdollisimman toimivaksi. Tutkimusmenetelminä työssä käytettiin benchmarkingia eli vertaisarviointia muiden aamiaistapahtumajärjestäjien toiminnasta, osallistuvaa havainnointia aamiaistapaamisten tuottajan näkökulmasta sekä ryhmähaastattelua aamiaistapaamisiin osallistuneiden näkökulmasta.</p> <p>Työ on hyödynnettävissä suoraan Arabian alueella toimintamalliksi. Tulokset ovat myös hyödynnettävissä alueellisen kehittämistyön tueksi muilla alueilla. Työ tarjoaa lisäksi näkökulman ja muistilistan aamiaistapaamisten järjestämisen tueksi.</p> <p>Tulosten perusteella kehittämissuunnitelmaksi muodostui malli aamiaistapaamisten itseohjautuvan käytännön luomiseksi. Suunnitelman mukaan tapaamisten ajankohdista sovitaan vuodeksi eteenpäin ja järjestämisvastuu jaetaan alueen toimijoiden kesken.</p> <p>Tulosten pohjalta syntyi myös aamiaistapaamisten toteuttajille muistilista, jonka avulla tapaamisten toteutus on hallittavissa pienemmällä vaivalla. Huomioitavia tekijöitä aamiaistapaamisten toteuttamisessa ovat esityönä tilan valinta ja sen järjestäminen, teeman valinta, tiedotus, ilmoittautumisen järjestäminen, aamiaistarpeiden hankinta ja esillepano, ajankäytöllinen suunnitelma aamiaistapaamisten rakenteesta sekä emännän/isännän rooli tilaisuudessa.</p>	
Avainsanat	Verkostoituminen, alueellinen yhteistyö, aamiaistapahtuma

Author(s) Title	Aija Korhonen Regional Entrepreneur Network Breakfast Event Development
Number of Pages Date	47 pages + 3 appendices 16 May 2012
Degree	Bachelor of Arts
Degree Programme	Cultural management
Specialisation option	-
Instructor(s)	Laura-Maija Hero, Senior Lecture
<p>This thesis is a development plan to support the improvements of a regional entrepreneur network. The presented case deals with creating a tradition of a breakfast meeting to the entrepreneurs in the Arabia region in Helsinki. This concept was created by Vyyhti Project under Metropolia University of Applied Sciences and the neighboring association Artova of Arabia region. The mission of this thesis was to define those factors, which help the breakfast meeting concept to develop entrepreneurial networking into a stable and a self-guided practice.</p> <p>The development task was approached by studying the critical points of the network, as the aim was to make the regional entrepreneur network as efficient as possible. The used research methods included benchmarking, participant observation from the perspective of the producer of the breakfast meetings, and by conducting group interviews for the participants of the breakfast meetings.</p> <p>The present thesis can be used as it is for the Arabia region. The results can be supportive in the other areas of the regional development work, as well. In addition, the thesis provides an individual perspective on and a checklist for organizing breakfast meetings in the future.</p> <p>Based on the results, I created a plan for a stable and self-guided breakfast meetings. According to the plan, the meetings are scheduled one year beforehand. Also, the responsibility to organize the meetings are divided among the companies in the region. In addition, I created a checklist for the organizers of the breakfast meetings, as a guideline to make the organizing tasks more effortless for them. The details in this process include e.g. choosing the venue picking up a theme for the conversation, taking care of the PR and information, arranging the enrollments, getting the supplies for the breakfast, preparing a structured schedule for the meeting, and defining the role of the host/hostess during the meeting.</p>	
Keywords	Networking, regional co-operation, breakfast event

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Alueellisen yrittäjäverkoston muodostuminen ja toiminnan kriittiset tekijät	3
2.1	Alueellinen verkostoituminen	3
2.2	Verkoston kehittyminen	4
2.3	Verkoston muodostumisen ja toiminnan kriittiset tekijät	5
3	Alueellisen verkostotapahtuman luominen	9
3.1	Alueellisen verkostoitumistapahtuman pilotti – Arabian yrittäjäaamiaiset	9
3.2	Aamiaistapaamisten valmistelu	10
3.3	Aamiaistapaamisten toteutus	11
4	Alueellisen yrittäjäverkoston kehittämistehtävä	13
5	Tutkimusprosessi ja -menetelmät	15
5.1	Tapaustutkimuksen kuvaus	15
5.2	Tapaustutkimuksen menetelmän tavoitteet	17
5.2.1	Benchmarking haastattelutekniikalla	17
5.2.2	Ryhmähaastattelu	18
5.2.3	Osallistuva havainnointi	19
6	Yrittäjäaamiaistapaamisista pysyvä käytäntö	20
6.1	Parhaat käytännöt ja toimintamallit	20
6.1.1	Fibs ry aamiaistapahtumat	21
6.1.2	Hub Helsingin aamiaistapaamiset	23
6.1.3	Järvenpään yrittäjien yrittäjäaamiaiset	25
6.2	Arabian alueen yrittäjäaamiaistapaamisten opit	27
6.3	Osallistuneiden kokemukset	32
6.4	Osallistuneiden kehittämis ehdotukset	36
7	Pohdinta	41
	Lähteet	47

Liitteet

Liite 1. Haastattelurunko / aamiaistapaamisten järjestäjät

Liite 2. Haastattelurunko / ryhmähaastattelu

Liite 3. Otteita havaintomuistiinpanoista

1 Johdanto

Verkostoituminen on ollut puheenaiheena ensimmäisestä opiskelupäivästäni lähtien Metropolia Ammattikorkeakoulun kulttuurituotannon koulutusohjelmassa. Verkostoitumista painotetaan kaikilla opintojaksoilla. Verkostoituminen on myös tärkeä osa työelämää ja siihen astumista, työsuhteiden luomista ja uusien mahdollisuuksien kohtaamista. Verkostoitumisen eteen on tehtävä työtä. Omat verkostoni olen luonut tekemäni työn ja sitä kautta tutustumieni alan ihmisten kautta. Erilaisten verkostoitumistilaisuuksien myötä olen myös kartuttanut omaa ammatillisten suhteideni verkkoani.

Olen kotoisin Järvenpäästä, jossa alueellisuus ja alueen muiden toimijoiden kanssa yhteistyön tekeminen on ehto yrittäjille ja muille alueen toimijoille. Olen opintojeni aikana työskennellyt sekä entisessä kotikaupungissani että nykyisessä asuinkaupungissani Helsingissä. Olen miettinyt tekemieni työprojektien kautta verkostojen merkittävyyttä.

Pienessä kaupungissa yhteistyö löytyy usein naapurista. Helsingissä työskennellessäni olen huomannut mittasuhteiden tuomat haasteet. Yhteistyöhön vaadittavien kohtaamisten järjestäminen on mittasuhteiden myötä ajankäytöllisesti vaikeaa. Näistä syistä mielestäni pienen kaupungin toimijoiden tapa etsiä yhteistyötä läheltä sopisi myös Helsingin alueiden toimijoiden toimintaan. En sano, ettei tätä jo tapahtuisi. Mielestäni kuitenkin alueellisen yhteistyön merkittävyyttä tulisi tarkastella laajemmin mahdollisuutena. Kokemuksieni kautta alueellisen yhteistyön avulla myös alueen kehittämistyöhön vaikuttaminen onnistuu paremmin suurella joukolla.

Alueellista kehittämistyötä ja siihen liittyvää tutkimustyötä tehdään Helsingissä paljon. Alueellisten yritysverkostojen myötä myös eri alueiden kehitys on saanut niiden avulla nostetta. Mielestäni hyvänä esimerkkinä toimii Kallion yrittäjäverkosto Up With Kallio, joka alueen toimijoiden kautta on onnistunut luomaan uudenlaisen ja raikkaan kuvan rosoisesta Kalliosta ja sen lähialueista. Tämänlainen toiminta rohkaisee myös muiden alueiden toimijoita tekemään työtä yhteistyön edistämisen eteen. Niin myös Arabian

alueen toimijoiden yhteistyön kehittämiseksi koettiin tarve Mikkolan (2011) tekemän selvitystyön tuloksena.

Arabian alueen kehittämiseksi Art and Design City Helsinki Oy (ADC) ja kaupunginosayhdistys Artova ry ovat tehneet yhteistyötä alueen toimijoiden kanssa. Alueen brändin kehittämistyötä tekevä ADC perustettiin vuonna 1997 Helsingin kaupungin aloittaessa Arabianrannan rakentamistyöt. Kaupunginosayhdistys Artova on alueen aktiivinen toimija, joka on tehnyt pitkään yhteistyötä alueen asukkaiden, oppilaitosten ja yhdistystoimijoiden kanssa alueen kehittämiseksi. Alueellisessa kehittämis- ja yhteistyössä pienet yrittäjät eivät kuitenkaan ole kokeneet tullessa kuulluiksi. (Mikkonen 2011, 60–62)

Oma tutustumiseni Arabian alueeseen on syntynyt opintojeni kautta, sillä opinahjoni Metropolia Ammattikorkeakoulun Kulttuurin ja luovan alan toimipiste sijaitsee Vanhankaupunginlahden kosken suulla, Helsingin syntysijoilla. Opinnoissani alueen kaupunginosayhdistys Artova on ollut läsnä opiskelijatöiden yhteistyötoteuttajana. Sain opintojeni myötä myös mahdollisuuden osallistua vuoden 2011 toukokuussa järjestettyyn design-opaskurssiin, jossa Helsinki-oppaille tehtiin alue tutuksi. Kurssi toteutettiin yhteistyössä Metropolia Ammattikorkeakoulun Urbaani luovuus hankkeen kanssa. Kaksi Metropolia Ammattikorkeakoulun opiskelijaa pääsi mukaan kahden päivän mittaiseen koulutusjaksoon. Pääsin kurssin kautta tutustumaan alueen historiaan ja toimijoihin sekä sain näkökulman alueesta matkailukohteena. Kurssi teki alueesta itselleni tutumman ja läheisemmän.

Alueen tunteminen on auttanut minua työssäni Vyyhti-hankkeen tuottajana. Metropolia Ammattikorkeakoulun Vyyhti-hanke tukee luovien alojen kasvua lisäämällä yrittäjien, opiskelijoiden ja yhdistystoimijoiden verkostoitumista ja yhteistoimintaa. Vyyhti-hankkeen ja Artovan tekemän yhteistyön kautta syntyi kehittämismalli alueen yrittäjien yhteistyön edistämiseksi.

Tulevaisuutta ajatellen alueen kehittämisen haasteena nähdään yhteisten toimintatapojen kehittäminen. Fyysinen läheisyys yksistään ei takaa yritysten yhteistoimintaa alueella, sillä kaupunginosa ei välttämättä ole yrityksen toiminnan kannalta se tärkein alue. Toisaalta, kuten yhteistyön analyysistäkin kävi ilmi, verkostoituminen niin lähellä kuin kaukana nähdään tarpeellisena. (Mikkonen 2011, 61)

Alueen toimijoiden ja yrittäjien välisen yhteistyön edistämiseksi Vyyhti-hanke ja Artova suunnittelivat aamiaistapaamiskonseptin, jonka pilotin toteuttamiseen minut palkattiin syksyllä 2011. Suunnittelutyön tuloksena syntyi aamiaistapaamisten sarja, jonka toteutin keväällä 2012. Toive aamiaistapaamisten jatkumisesta alueen toimijoiden itsensä toteuttamina Vyyhti-hankkeen päättyessä vuonna 2013 syntyi tilaisuuksien järjestämisen myötä. Tämän opinnäytetyöni olen tehnyt aamiaistapaamisten jatkumisen kehittämistyön tueksi.

Työni alussa kartoitan verkostoitumista ja siihen vaikuttavia tekijöitä aiheen teoreettisen viitekehyksen kautta luvussa 2. Seuraavassa luvussa 3 kerron tarkemmin aamiaistapaamisiin johtaneista tekijöistä ja kuvaan aamiaistapaamisten toteuttamista tuottajan näkökulmasta. Tutkimuskysymyksiä avaan luvussa 4. Kehittämistyöstä, tutkimukseni etenemisestä ja käyttämäni menetelmistä kerron luvussa 5. Tulosluvussa 6 käyn tutkimuskysymyksiäni kautta läpi tutkimukseni tuloksia. Opinnäytetyöni päättävässä luvussa 7 kokoan keräämäni tulokset ja kerron niiden pohjalta kehittämissuositukseni ja omat suositukseni ratkaisuksi toiminnan jatkuvuuteen.

2 Alueellisen yrittäjäverkoston muodostuminen ja toiminnan kriittiset tekijät

Lähestyn Arabian alueen aamiaistapaamisten kehittämistyötä siihen osallistuneiden yrittäjien muodostaman joukon kautta. Koska Vyyhdin aloittaman tapaamisperinteen toivotaan jatkuvan yrittäjien itsensä toteuttamana, aihealuetani parhaiten raamittamaan sopii verkostoteoriakirjallisuus. Tässä luvussa luon opinnäytetyölleni teoreettisen viitekehyksen kirjallisuuden avulla. Käytän tukenani löytämäni verkoston kehittymismallia

2.1 Alueellinen verkostoituminen

Arabian alue ei ole maantieteellisesti eikä kaupunginosakartan mukaisesti oikea nimitys opinnäytetyössäni kuvatulle toiminta-alueelle. Arabian alueella työssäni käsitän

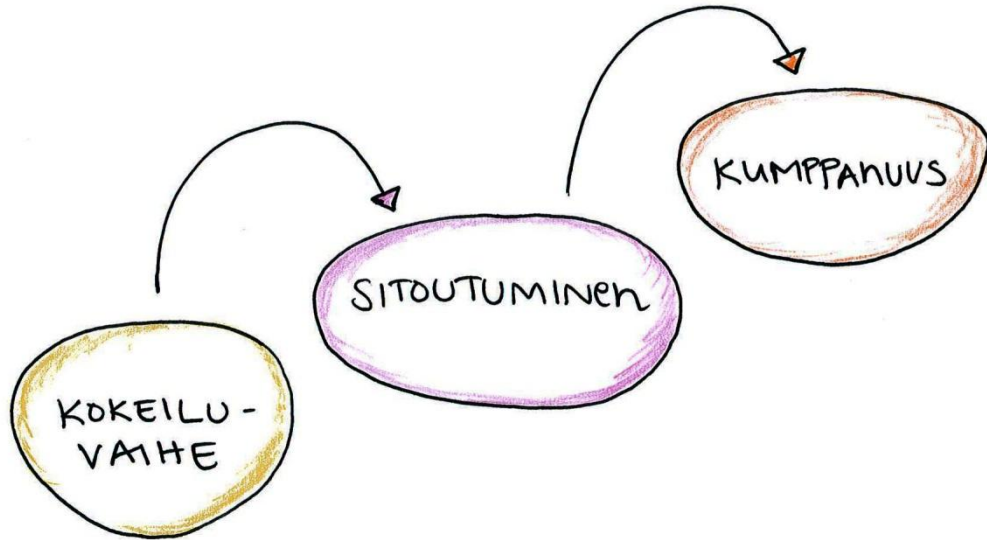
Arabianrannan, Toukolan ja Vanhankaupungin muodostaman alueen Helsingissä. Alue rajautuu kaupunginosayhdistys Artovan toiminta-alueen mukaan.

Kirjallisuudessa ja muissa julkaisuissa verkoston määritelmät vaihtelevat. Verkosto, verkko, verkottuminen ja verkostoituminen ovat termejä, joita aiheen ympärillä käytetään kuvaamaan erilaisia yhteistoiminnan ilmiöitä. Englannin kielessä käytetään käsitettä *network*, joka useimmiten suomennetaan verkostoksi (Toivola 2006, 17). Liiketoimintaa käsittelevässä kirjallisuudessa esim. Hakanen, Heinonen ja Sipilä (2007) määrittelevät verkostoitumisen prosessiksi, jossa yritysten tieto, osaaminen ja arvot yhdistetään lisäarvoa synnyttäväksi toiminnaksi. Verkosto on heidän mukaansa useamman yrityksen, organisaation tai yksilön välistä verkostosuhteitten kudosta, joka on periaatteessa rajaton ja jatkuvasti elävä. (Hakanen, Heinonen, Sipilä 2007, 77–78)

Tässä työssäni käytän Arabian alueen aamiaistapaamisten osallistujista määrettä verkosto, jonka koen neutraaliksi termiksi kuvaamaan parhaiten aamiaistapaamisten myötä syntynyttä joukkoa alueen yrittäjiä. Tässä tapauksessa verkoston muodostuminen on ennemminkin tavoitetila, johon kehittämistyölläni pyritään. Sana tarkoittaa oman näkemykseni mukaan jo jonkin aikaa toiminutta joukkoa, joten käytän sanaa siis kuvaamaan tavoitetilaa. Verkostoitumisprosessin ollessa vielä kokeiluvaiheessa, puhun työssäni kehitettävästä ja muodostuvasta verkostosta.

2.2 Verkoston kehittyminen

Toivola (2006, 59–63) on kuvannut verkoston kehittymistä kolmiosaisella kuviolla (kuvio 1). Kuvio kuvaa mielestäni hyvin verkostoitumisen vaiheita. Ensimmäinen vaihe kehittyvässä verkostossa on **kokeiluvaihe**. Siinä muodostuvan verkoston jäsenet hakevat keskinäistä luottamussuhdetta. Heidän välilleen syntyy myös vähitellen epämuodollisia sopimuksia. (Toivola 2006, 59)

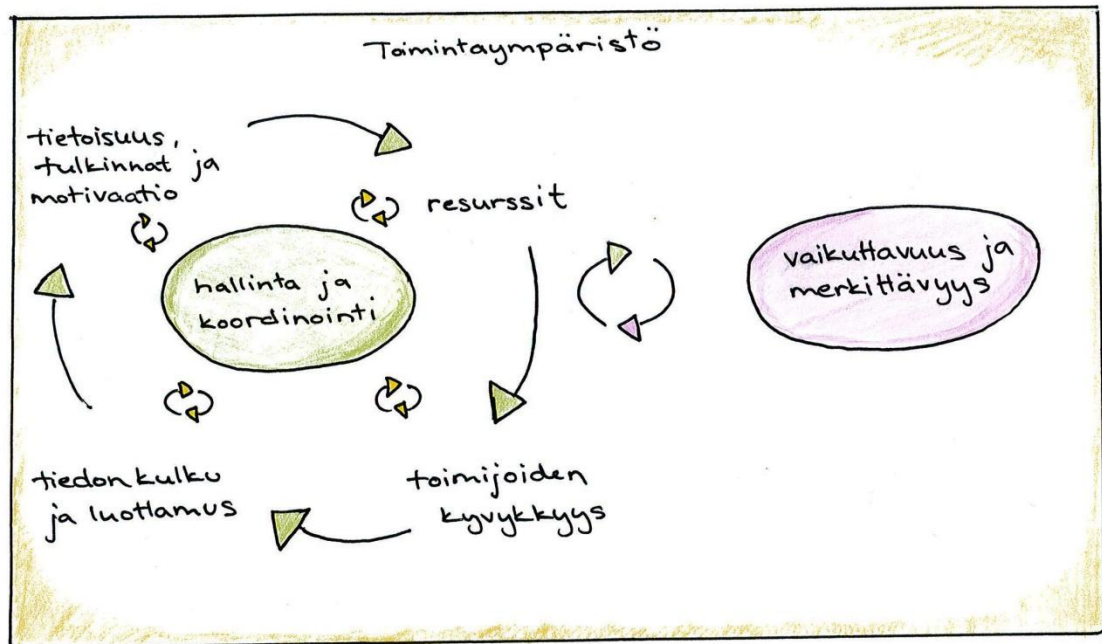

Kuvio 1. Verkostoyhteistyön kehittyminen (Toivola 2006, 62)

Sitoutumisvaiheessa avoimuus lisääntyy muodostuneen verkoston toimijoiden välillä. Sitoutuminen näkyy panostuksena yhteistyösuhteen kehittämiseen. **Kumppanuusvaihe** on yhteistyön vakiintunut muoto, jossa toimijat panostavat toimintaan ja kokevat sen osaksi yrityksensä toimintaa. (Toivola 2006, 59–60) Pidän Toivolan mallia käyttökelpoisena oman tapaukseni viitekehyksessä. Saadakseni tietää, kuinka kuvion 1 kuvaamaan kumppanuusvaiheeseen päästään, tutustuin verkoston muodostumisen ja toiminnan kriittisiin tekijöihin.

2.3 Verkoston muodostumisen ja toiminnan kriittiset tekijät

Koska tavoitteena on luoda alueellinen yrittäjäverkosto, joka jatkaisi tulevaisuudessa Vyyhdin aamiaistapaamisten aloittamaa tapaamiskulttuuria, lähestyn aihetta verkoston muodostumisen kriittisten tekijöiden kautta. Verkoston muodostumisen kriittiset tekijät on kuvattu oheisessa kuviossa (kuvio 2). Ne muodostavat verkoston muodostumisen edellyttävien tekijöiden kehän, joiden välille syntyy myös toisiaan ruokkivia noidankehä. Kaikkien tekijöiden toimiessa saavutetaan verkoston toimivuus.

Kuvio 2. Verkoston muodostumisen kriittiset tekijät (Laasonen, Ranta, Uitto 2011, 22)

Kuvan mukaisesti **toimintaympäristö** luo olosuhteet verkoston toiminnalle ja sen kehittämiseksi. Toimintaympäristönä tässä tapauksessa käsitän Arabian alueen ja siellä sijaitsevien toimijoiden toimintakentän. Toimintaympäristöä muokkaavia ja siihen vaikuttavia tekijöitä ovat esimerkiksi alueen kehittyminen sekä alueella toimivat muut hallinnolliset ja yksittäiset tahot ja toimijat. Arabian alueella näitä toimijoita ovat mm. alueen kaupunginosayhdistys Artova, alueen kehittäjä ADC (Art and Design City Helsinki) sekä alueella toimivat oppilaitokset ja muut toimijat.

Verkostoista puhuttaessa kirjallisuudessa esille nousee verkoston **hallinta ja koordinointi** keskeisenä tekijänä ja verkostosuhteiden onnistumisen kulmakivenä. Niin myös kuviossa verkoston hallinta ja koordinointi on kuvattu kriittisten tekijöiden kehän keskiöön. Pienyritysten ja ammatinharjoittajien verkostot ovat luonteeltaan usein tasavertaisia ja monenkeskisiä. Niissä johtamisen problematiikka ja luottamuksen/sitoutumisen rakentuminen ovat avainsanoja. (Hakanen, Heinonen, Sipilä 2007, 76) Arabian alueen aamiaistapaamisissa osallistujat ovat pääasiassa pienyrittäjiä ja yksityisrittäjiä. Tulevaisuudessa aamiaistapaamisten ja verkoston muun toiminnan vetovastuu pyritään siirtämään Vyyhdiltä yrittäjille.

Tutkimuksien mukaan johtohahmon asema koetaan merkittäväksi. Hakanen, Heinonen ja Sipilä (2007, 10) puhuvat yhteistyön ja verkoston johtamisesta ja sen tuomista haasteista. Heidän mukaansa määrätietoinen eteneminen ilman ainakin henkistä veturia on kuitenkin käytännössä mahdotonta. Heinonen puhuu myös artikkelissaan (5/2006, liite) veturihahmon tehtävästä ”ihmismielien yhteensovittamisen kautta tapahtuvana prosessina”. Veturin tehtävänä on ensisijaisesti toimia leaderina, eli ihmisten johtajana, jotta verkoston ylläpitäminen ja kehittäminen sujuvat.

Verkoston muodostumisen onnistumista kuvaa parhaiten **verkoston toiminnan vaikuttavuus ja merkittävyys** (Laasonen, Ranta, Uitto 2011, 21). Jotta syntyvän verkoston mahdollisuudet toimia ja kehittyä myös tulevaisuudessa toteutuisivat, on verkoston jäsenten koettava toteutuva toiminta merkittävänä. Verkoston aikaansaama vaikuttavuuden tunne on Arabian alueella tärkeää yrittäjien oman työn sekä heidän yhteisten päämäärien edistämiseksi.

Edellä mainittujen keskeisten tekijöiden lisäksi verkoston toiminnan kriittisinä tekijöinä kuvataan myös **resurssit, toimijoiden kyvykkyys, tiedon kulku ja luottamus** sekä **tietoisuus, tulkinnat ja motivaatio**. (Laasonen, Ranta, Uitto 2011, 22) Nämä hallinnan ja koordinoinnin ympärillä nähtävät kriittiset tekijät muodostavat verkoston muodostumisen edellyttävien tekijöiden kehän. Näiden tekijöiden välille syntyy myös toisiaan ruokkivia noidankehiä. Kaikkien tekijöiden toimiessa saavutetaan verkoston toimivuus.

Sekä ajallisten että rahallisten resurssien lisäksi verkoston muodostumisen edellytyksenä on verkoston jäsenten panos toiminnan mahdollistamiseen ja kehittämiseen. Rahalliset resurssit määrittävät toimintaa ja sen laajuutta. Aamiaistapaamismalli on helposti ja edullisesti toteutettava tapa kohtaamisten mahdollistamiselle. Tulevaisuuden tavoitteita muodostettaessa rahalliset resurssit on kuitenkin pidettävä mielessä. Ajalliset resurssit ja yrittäjien panos muodostavat oman noidankehänsä motivaation kanssa. Jos yrittäjät kokevat verkoston toiminnan merkittäväksi ja vaikuttavaksi, on myös ajallisten resurssien löytäminen huomattavasti helpompaa.

Toimijoiden kyvykkyys toimia osana verkostoa muodostaa myös noidankehän sekä motivaation että resurssien kanssa. Yrittäjän on löydettävä oma roolinsa verkostossa, jotta voi tuoda oman osaamisensa esille verkoston kehittämistyössä ja toiminnassa. Toimintaa voidaan näin ollen myös suunnitella eri toimijoiden kykyjen mukaiseksi ja niitä hyödyntäen. (Laasonen, Ranta, Uitto 2011, 22)

Avoin tiedonvälitys koko verkostossa on tärkeää verkoston toimivuuden kannalta (Ollus, Ranta, Ylä-Anttila 1998, 66). Jotta tieto on jokaisen verkostoon kuuluvan saavutettavissa, on verkoston toimijoiden sovittava yhteisestä toimintakulttuurista tiedon kulun ja viestinnän osalta. Tiedon kulku ja luottamus ovat tärkeitä elementtejä jatkuvuuden kannalta, jotta jokainen verkoston jäsen kokisi itsensä kuulluksi, huomioituksi ja näin osaksi verkostoa. Luottamuksen rakentuminen on Toivolan (2006, 64) mukaan kumulatiivisesti rakentuva prosessi, joka syntyy toistuvan vuorovaikutuksen seurauksena. Verkoston jäsenet oppivat tuntemaan toisensa. Näin muodostuu myös toimintaan sitoutuminen.

Tietoisuus, tulkinnat ja motivaatio kehässä nostaa esiin verkostossa toimivien kokemukset toimintaa kohtaan. Motivaation olemassaolo tai sen puuttuminen ovat mielestäni ratkaisevia tekijöitä verkoston toiminnassa. Motivaatioon vaikuttavia tekijöitä löytyy kuviota tutkittaessa noidankehien kautta sekä yrittäjien omista lähtökohdista.

Tulkinnat verkoston olemassaolon syistä saattavat muodostaa yrittäjille omia tavoitteita muodostuvan verkoston suhteen. Yritysten tavoitteet verkostolle eivät ole identtisiä. Mikäli tavoitteet ovat ristiriidassa, ei yhteistyöllä ole edellytyksiä onnistua. (Hakanen, Heinonen, Sipilä 2007, 28) Vaikuttava noidankehä muodostuu tässä kohtaa tiedonkulun kanssa. Yhteisen toimintakulttuurin luominen ja avoin keskustelu tavoitteista on tärkeää, jotta erilaisten tulkintojen aiheuttamilta ristiriidoilta vältyttäisiin. Hakanen, Heinonen ja Sipilä (2007, 278) kehottavat verkostoja luomaan yhteisen mielikuvan verkostosuhteen etenemisestä. Tämä ”yhdentymisen etenemispolku” rohkaisee kehittyvää verkostoa toimimaan yhdessä.

Kriittisten tekijöiden täyttäminen vaatii muodostuvan verkoston jäseniltä paljon. Tulosluvussa 6 käyn läpi kuvion kautta Arabian alueen yrittäjien näkökulmasta kuviossa esiteltyjä kriittisiä tekijöitä.

3 Alueellisen verkostotapahtuman luominen

Tässä luvussa käyn läpi Arabian alueen yrittäjien aamiaistapaamistoimintaa keväällä 2012. Kerron, kuinka Arabian alueen yrittäjien kohtaamiseksi mahdollistetut yrittäjääamiaiset syntyivät ja mitkä tekijät siihen vaikuttivat. Kerron myös, kuinka toteutin aamiaistapaamiset. Aamiaistapaamisten opeista ja tapaamisiin osallistuneiden kehittämisehdotuksista kerron luvussa 6.

3.1 Alueellisen verkostoitumistapahtuman pilotti – Arabian yrittäjääamiaiset

Aamiaistapaamiset syntyivät koetusta tarpeesta saada alueen yrittäjät kohtaamaan toisensa, jotta alueellista yhteistyötä yrittäjien välillä voisi syntyä. Mikkolan (2010, 69) tutkimuksessa haastatellut yrittäjät näkivät kasvokkain tapaamisen tukevan yhteistyön syntyä ja sen jatkumista. Tätä kautta tutuksi tulleiden osapuolten luottamuskin kasvasi. Yrittäjät nostivat haastatteluissa vahvasti esille vastuun kohtaamisten mahdollistamisesta. Tutkimuksessa tuli selvästi ilmi, että Arabianrannan alueen yritykset kaipaavat enemmän tukea verkostomaisen yhteistyön aloittamiseksi. (Mikkola 2010, 69) Tähän työhön Artova ja Vyyhti-hanke tarttuivat.

Aloittaessani työn Vyyhti-hankkeessa tuottajana aamiaistapaamisista oli tehty ideamuistioita käytyjen suunnittelukeskustelujen pohjalta. Tutustuin muistioihin ja kävin keskustelua aamiaisten toteuttamisesta Vyyhti-hankkeen projektipäällikkö Milla Laasosen ja Artovan toiminnanjohtaja Janne Kareisen kanssa. Muistioiden ja keskustelujen pohjalta muodostui yhteinen kuva tapaamisten toteuttamiseksi.

Tapaamiset päätettiin järjestää aamuisin, jolloin yrittäjät voisivat aloittaa työpäivänsä nauttien aamiaista tutustuen samalla alueen muihin toimijoihin. Muiden tahojen järjestämät yrittäjätapaamiset järjestetään usein aamuisin, joten ajankohta oli todettu toimivaksi ajankäytöllisen näkökulman kautta. Arabian alueen aamiaistapaamiset päätettiin järjestää kuukausittain kevään 2012 aikana. Kolmen aamiaistapaamisen suunnittelu ja toteutus annettiin työkseni. Keskeisinä tavoitteina suunnittelutyössä nousi kohtaamisten mahdollistaminen yrittäjien kesken, sekä samalla mahdollisuus mielenkiintoisista aiheista kuulemiseen ja oppimiseen.

Vyyhti-hankkeen koulutuksellisuusaspektin kautta tapaamisille haluttiin jokaiselle kerralle eri teema, josta aiheen asiantuntija kertoisi keskustelun pohjaksi. Teemojen kautta myös yrittäjien kynnys osallistua saattaisi olla pienempi ensimmäisellä osallistumiskerralla. Teemojen valinta syntyi yhteistyössä Vyyhti-tiimin ja yhteistyötoteuttajien kanssa. Valinnassa oli tärkeää miettiä yrittäjänäkökulmaa. Tässä suunnitteluvaiheessa tutkin muiden aamiaisjärjestäjien aiheita, sillä yrittäjätoiminta oli aikaisemmin minulle tuttua lähinnä opintoihini liittyvien yrittäjyyskurssien kautta.

Aamiaistapaamisten tilat valikoituivat teemojen valinnan myötä. Tapaamiset järjestettiin eri toimijoiden tiloissa myös siksi, että yrittäjät pääsisivät tutustumaan alueen muiden toimijoiden, kuten oppilaitosten tiloihin. Tilojen vaihtuvuus mahdollisti myös eri toimijoiden esittelyn. Oppilaitosten käyttö aamiaistapaamisten tilana oli tärkeää myös siksi, että oppilaitosyhteistyön mahdollisuuksien avaaminen syntyy helpommin tutustumisen kautta. Esittelemällä oppilaitosten tiloja myös toimijat tulevat tutuksi ja sitä kautta yhteistyön syntymisen kynnys madaltuu. Alueen laaja ja korkeatasoinen oppilaitospohja tarjoaa alueen yrityksille monia mahdollisuuksia esimerkiksi uusien innovaatioiden kehittämiseen (Mikkola 2010, 71).

3.2 Aamiaistapaamisten valmistelu

Aamiaistapaamisten toteutuksessa huomioitavia ja muistettavia asioita ovat:

- esityönä tilan etsiminen ja puhujan varmistaminen
- tiedotus
- ilmoittautumisen järjestäminen
- tila (käytännön järjestelyt)
- aamiaistarpeiden hankinta ja esillepano
- ajankäyttölinen suunnitelma aamiaistapaamisen rakenteesta
- emännöinti

Aamiaistilan etsiminen sujui samanaikaisesti puhujan valitsemisen kanssa. Tilan ja puhujan välinen yhteys löytyi näin ollen helposti. Puhujan valmistamien tilaisuutta varten on tärkeä tehtävä. Hänelle on kerrottava aamiaistapaamisen tarkoituksesta ja sen etenemisestä. Lähetin puhujille ennakoon tiedon ajankäytöstä sekä kysymyksiä puheenvuoron valmistelua varten.

Sähköpostikutsu Arabian alueen yrittäjille lähetettiin kuukausi ennen tapahtumaa Artovan välittämänä, jolla oli Helkan (Helsingin kaupunginosayhdistykset ry) toimittama yhteystietolista alueen toimijoista. Tämän lisäksi lähetin ADC:n ylläpitämän Arabianranta.fi nettisivuston palveluhakemiston yrittäjille tiedon aamiaistapaamisesta. Vyyhdin toimesta tieto aamiaistapaamisesta levittyi myös Metropolian sisäiseen tiedotukseen, Arabianranta.fi-nettisivuston tapahtumakalenteriin sekä Vyyhdin yhteistyötahoille ja toimintaan aikaisemmin osallistuneille. Ilmoittautumisen järjestäminen mahdollisti aamiaistarpeiden määrän ennakkoinnin. Ilmoittautuminen järjestettiin Vyyhdin nettisivuilla, jossa myös tieto tulevista aamiaisista oli nähtävillä.

Aamiaistapaamista ennen tilan huonekalujen järjestyksen miettiminen on tärkeää, jotta verkostoitumiseen vaadittava keskusteluyhteys syntyy luonnollisesti. Aamiaistarpeiden hankkiminen ja esillepano helposti saataville kannattaa myös miettiä etukäteen. Etukäteen suunniteltu ajankäytön rakenne ohjaa ja helpottaa emännän työtä ja aamiaistapaamisen etenemistä. Osallistujille tulee myös kertoa aamiaisen kulusta, jotta vastaanottavana tahona on helpompi rentoutua tilaisuudessa.

3.3 Aamiaistapaamisten toteutus

Ensimmäinen aamiaistapaaminen järjestettiin ystävänpäiväaamuna 14.2.2012 Metropolia Ammattikorkeakoulun Kulttuurin ja luovan alan toimipisteessä, Arabian Tavi-talon Flyygeliaulassa. Ensimmäisellä aamiaistapaamisella käytin hyödyn omia verkostojani ja otin yhteyttä entiseen opiskelutoveriini Anna Pakariseen, jonka työtä Kallion yritysverkosto Up With Kallion tuottajana olin seurannut jo aiemmin. Tiesin hänen olevan inspiroiva puhuja ja hyvä keskustelun alustaja. Halusin antaa ensimmäisellä aamiaistapaamisella inspiroivan esimerkin siitä, kuinka alueellinen yrittäjäverkosto pystyy vaikuttamaan koko toiminta-alueensa mielikuvan muokkaamiseen.

Aamiaispöydän antimet järjestyivät ensimmäisellä aamiaistapaamisella Tavi-talon opiskelijaravintola Palmian kautta. Muut käytännön apuvälineet, kuten alustusta varten puhujan pyytämät valkokangas ja videotykki järjestyivät Tavi-talon henkilökunnan avulla. Tilan huonekalut pyrin järjestelemään niin, että keskusteluyhteys olisi helppo

luoda. Tilaisuuteen osallistui yhteensä 20 alueen yrittäjää ja Metropolia Ammattikorkeakoulun työntekijää. Mielestäni ensimmäiseksi järjestetyksi tilaisuudeksi osallistujamäärä oli hyvä.

Tilaisuuden ajankäyttölinen rakenne

14.2.2012 Metropolia ammattikorkeakoulu, Tavi-talon Flyygeli aula

9:05 Tervetuloa, aamiaisohteet, esittäytymiskierros / emäntä (Aija Korhonen)

9:10 Arabian alueen rikkaus / Artova (Janne Kareinen)

9:20 Yritysverkosto naapurikaupunginosassa / Up With Kallio (Anna Pakarinen)

9:40 Keskustelua aiheesta

10:00 Kiitos ja kehoitus jatkaa aamiaista / emäntä (Aija Korhonen)

Toinen aamiaistapaaminen järjestettiin tiistaina 13.3.2012 yhteistyössä Aalto-yliopiston Media Labin kanssa. Tapaaminen järjestettiin Media Factoryn tiloissa samassa rakennuksessa parempien fasiliteettien myötä. Tässä yhteistyössä Media Lab tarjosi tilan ja aamiaispöydän kattamista varten tarvittavat tarpeet käyttöömmee. Vastineeksi he saivat esitellä toimintaansa ja kertoa mahdollisuuksista yhteistyöhön yrittäjien kanssa.

Toisen aamiaistapaamisen puhuja löytyi kyselemällä ja tiedustelemalla. Saamani vinkin myötä puhujaksi valikoitui Aalto-yliopiston Arabian toimipisteen Media Labissa opiskelevan Helene Auramon, joka osoittautui parhaaksi puhujaksi aiheesta sosiaalisen median asiantuntijana ja edelläkävijänä Suomessa.

Toisella aamiaistapaamisella järjestimme Vyyhti-tiimin kanssa aamiaistarjoilun itse, tarjosimme osallistujille kahvin kanssa sämpylää, hedelmiä ja pullaa. Media Factoryn tila teki tilaisuudesta enemmän luentomaisen. Pysin kuitenkin luomaan helpon keskusteluyhteyden rajaamalla pöytien määrää ja asettelemalla ne keskustelun kannalta parhaaseen järjestykseen. Tilaisuuteen osallistui 25 alueen yrittäjää ja Metropolia Ammattikorkeakoulun sekä Aalto-yliopiston työntekijää.

Tilaisuuden ajankäyttölinen rakenne

13.3.2012 Aalto-yliopisto, Media Factory / Media Lab

9:05 Tervetuloa, aamiaisohteet, esittäytymiskierros / emäntä (Aija Korhonen)

- 9:10 Yhteistyöjärjestäjän esittäytyminen / Media Lab ja Media Factory
- 9:20 Sosiaalisen median mahdollisuudet yritystoiminnan tukena / Zipipop Oy, Media Lab opiskelija (Helene Auramo)
- 9:40 Keskustelua aiheesta
- 10:00 Kiitos ja kehoitus jatkaa aamiaista / emäntä (Aija Korhonen)

Kolmannen aamiaistapaamisen järjestämiseen pyysin yhteistyökumppaniksi alueella toimivan deClub Helsingin. Aamiaistapaaminen järjestettiin deClubin toimitilassa to 19.4.2012. Alueen uusi toimija deClub on yhteinen toimitila, josta luovan alan yrittäjä voi vuokrata työpisteen yrityksensä käyttöön. Verkostojensa kautta deClubin toiminta on myös kansainvälistä. deClubin toiminnanjohtaja Taru Lehtonen pyysi omista verkostoistaan aamiaistapaamisen puhujaksi Helsingin Yrittäjien Jussi Iipposen. Aihe pienyrittäjien kansainvälistymismahdollisuuksista valikoitui deClubin oman kansainvälisen toimintamallin myötä.

Aamiaispöydän tarjoilun katoimme yhteistyössä deClubin kanssa. Keskusteluyhteyden parantamiseksi järjestimme tuolit aamiaispöydän ympärille. Tilaisuuteen osallistui 18 alueen yrittäjää ja Metropolia Ammattikorkeakoulun työntekijää.

Tilaisuuden ajankäyttölinen rakenne

19.4.2012 deClub Helsinki

- 9:05 Tervetuloa, aamiaisohjeet, esittäytymiskierros / emäntä (Aija Korhonen)
- 9:10 Yhteistyöjärjestäjän esittäytyminen / deClub (Taru Lehtonen)
- 9:20 Pienyrittäjän kansainvälisyysmahdollisuudet / Helsingin yrittäjät (Jussi Iipponen)
- 9:40 Keskustelua aiheesta
- 10:00 Kiitos ja kehoitus jatkaa aamiaista / emäntä (Aija Korhonen)

4 Alueellisen yrittäjäverkoston kehittämistehtävä

Tämä opinnäytetyö on kartoitus alueellisen yrittäjäverkoston kehittämistyön tueksi. Tavoitteena työssäni on kartoittaa niitä tekijöitä, joiden avulla Vyyhti-hankkeen ja Artovan aloittamaa verkostoitumistapaamisen perinnettä voitaisiin jatkaa Arabian alueella ilman Vyyhdin työllistämisen tuottajan vetovastuuta.

Pääkysymykseni kehittämistyössäni on: Kuinka yrittäjäaamiaistapaamiskonseptia pitäisi kehittää, jotta siitä tulisi alueellisen yrittäjäverkoston pysyvä ja itseohjautuva käytäntö?

Muut tutkimuskysymykseni pääkysymykseni tueksi ovat:

- Mitä muiden toimijoiden aamiaistapahtumista voidaan oppia?
- Kuinka Arabian alueen aamiaistapaamiset onnistuivat tuottajan havaintojen pohjalta?
- Kuinka Arabian alueen aamiaistapaamissarja onnistui osallistujien mielestä ja kuinka osallistujat ovat valmiit osallistumaan kehittämistyöhön?

Pyrin työssäni tuomaan ilmi verkostoitumiseen vaikuttavia tekijöitä ja peilaamaan niitä jo saavutettuihin ja mahdollisesti saavutettaviin tuloksiin, joita aamiaistapaamiset ovat poikineet. Aamiaistapaamisten kehittämistyön tueksi olen tutustunut muiden toimijoiden konsepteihin ja pohtinut niiden hyödynnettävyyttä Arabian alueella.

Kehittämistyötä kuvataan usein prosessina eli toisiaan seuraavien vaiheiden kautta (Ojasalo, Moilanen, Ritalahti 2009, 22). Kehittämistyö vie aikaa ja toiminnan tarkastelu järjestelmällisen vaiheistuksen kautta on prosessin hallitsemiseksi tärkeää. Kehittämistyön vaiheet voidaan jäsentää prosessiksi (kuvio 3), jonka vaiheet seuraavat toisiaan. (Ojasalo, Moilanen, Ritalahti 2009, 22–23)

Kuvio 3. Muutostyön eli kehittämistyön prosessi (Ojasalo, Moilanen, Ritalahti 2009, 23)

Ensimmäiseen vaiheeseen kuuluu kehittämishaasteiden selvittäminen, niitä koskevien tavoitteiden asettaminen ja suunnitelma siitä, miten tavoitteisiin voitaisiin päästä. Tämä tavoite muodostaa **suunnitteluvaiheen**. Suunnitelman toteutus muodostaa

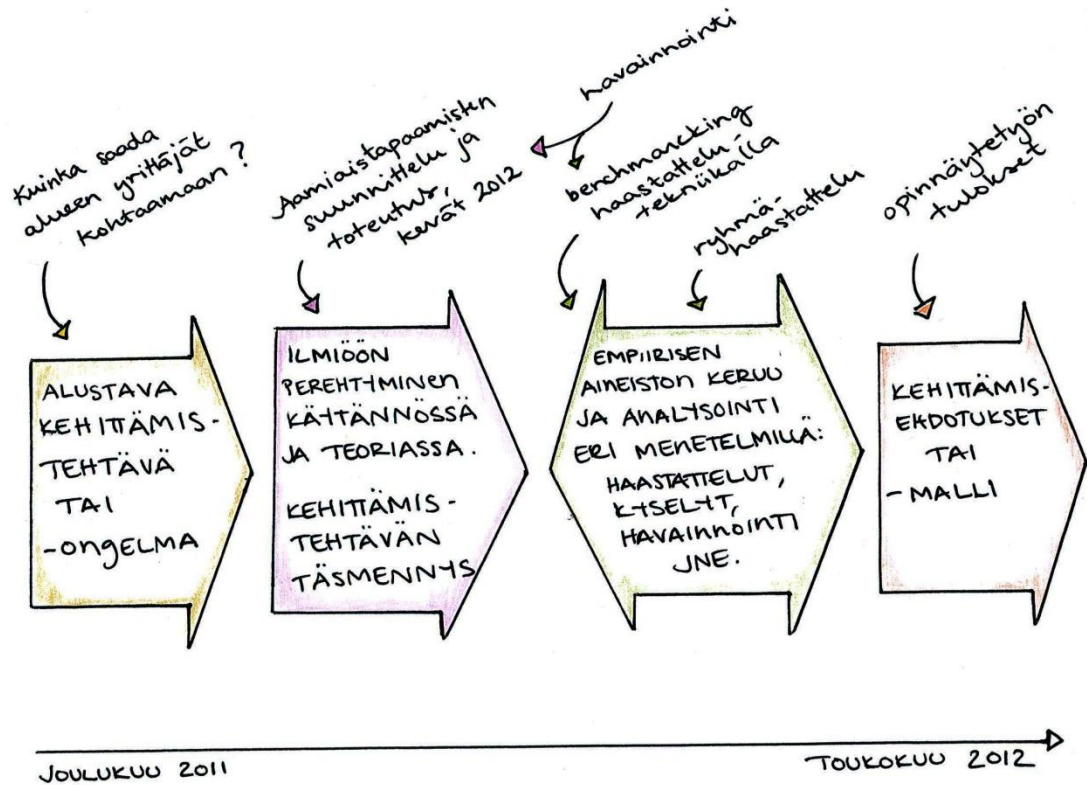
toteutusvaiheen. Muutostyön onnistumista **arvioidaan** ja sen pohjalta luodaan suunnitelma uuden kehittämistyön tueksi. (Ojasalo, Moilanen, Ritalahti 2009, 22–23) Luvussa 5 kuvaan kehittämistyöprosessiani tarkemmin kuvaamalla tapaustutkimuksen kautta prosessin etenemisen.

5 Tutkimusprosessi ja -menetelmät

Pyrin luomaan selkeät lähtökohdat Arabian alueen aamiaistapaamisten ja alueellisen yrittäjäverkoston muodostumisen tueksi. Roolini kehittämistyössä on tähän asti ollut mahdollistaa yrittäjien kohtaaminen. Aamiaistapaamisten toteuttaminen oli ensimmäinen askel alueellisen yrittäjäverkoston luomiselle. Tässä luvussa kuvaan käyttämiäni tutkimusmenetelmiä, joiden avulla pyrin saamaan laadullista tietoa kehittämistyön tueksi.

5.1 Tapaustutkimuksen kuvaus

Lähestyin kehitettävää kohdetta tapaustutkimuksen kautta. Tapaustutkimus soveltuu hyvin kehittämistyön lähestymistavaksi, kun halutaan syvällisesti ymmärtää kehittämisen kohdetta ja tuottaa uusia kehittämissuhteita (Ojasalo, Moilanen, Ritalahti 2009, 53). Tapaustutkimus soveltuu mielestäni hyvin opinnäytetyöni toteutustavaksi, sillä haluan saada kohteesta mahdollisimman paljon laadullista tietoa kehittämistyön tueksi. Ojasalo, Moilanen ja Ritalahti (2009, 53-54) kuvaavat tapaustutkimuksen prosessin nelivaiheisesti. Prosessi on kuvattu oheisessa kuviossa (kuvio 4).

Kuvio 4. Tapaustutkimuksen vaiheet (Ojala, Moilanen, Ritalahti 2009, 54)

Opinnäytetyöprosessini lähti liikkeelle joulukuussa 2011, jolloin aloitin työni Vyyhti-hankkeessa tuottajana. Tapaustutkimuksen ensimmäisessä vaiheessa (Ojasalo, Moilanen Ritalahti 2009, 54) määriteltävä **alustava kehittämistehtävä tai -ongelma** oli saada alueen yrittäjät kohtaamaan toisensa. Kohtaamisen mahdollistamiseksi suunnittelin yhdessä Vyyhti-hankkeen projektipäällikkö Milla Laasosen ja Artovan toiminnanjohtaja Janne Kareisen kanssa aamiaiskonseptisarjaa toteutettavaksi kevään 2012 aikana. Tässä opinnäytetyössä tapaus on siis Vyyhdin yrittäjäaamiaiskonsepti, josta on tavoitteena tehdä pysyvä, itsestään organisoitua verkosto.

Ilmiöön perehtyminen käytännössä ja teoriassa toteutui aamiaisjärjestelyjen myötä. Aamiaistapaamisten yhteydessä tekemäni havainnointi ja yrittäjien kanssa keskustelu antoi ensimmäisiä viitteitä tapaamisista saataville tuloksille. Opinnäytetyöni teoreettinen viitekehys ja määritelmien selkeytyminen muotoutui tilaisuuksien järjestämisen myötä. Tapaamisten yhteydessä suunnittelimme jo tulevaisuutta alueen yrittäjien verkoston luomiseksi.

Kuvion kolmannessa vaiheessa **empiirisen aineiston keruun ja analysoinnin** toteutin tapahtumien järjestämisen ja havainnoinnin lisäksi ryhmähaastattelulla. Näiden menetelmien avulla sain aineistoa aamiaistapaamisten arvioinnin ja kehittämistyön tueksi. Lisäksi tutustuin muiden aamiaistapaamisjärjestäjien tapoihin ja aamiaistapaamisiin benchmarkingin avulla. Tässä menetelmässä käytin hyväkseni haastattelutekniikkaa, jonka avulla sain kuvaa oman toimintatapani ulkopuolelta tuomaan lisäarvoa kehitettävään kohteeseen.

Viimeisessä vaiheessa kerätään aineisto, jonka avulla luodaan **kehittämisehdotuksia tai – malli**. Tässä opinnäytetyössäni olen kerännyt kehittämistyön jatkamista tukevia aihealueita luvussa 6. Tapaustutkimuksen avulla tutustuin syvällisemmin aamiaistapaamissarjan toteutukseen ja kehittämismahdollisuuksiin muotoutuvan yrittäjäverkoston osalta. Lisäksi kartoitin aamiaistapaamisten toimintamalleja muiden toimijoiden kautta.

5.2 Tapaustutkimuksen menetelmän tavoitteet

Tapaustutkimuksen tyypillisin piirre on, että monenlaisia menetelmiä käyttämällä saadaan syvälinen, monipuolinen ja kokonaisvaltainen kuva tutkittavasta tapauksesta (Ojasalo, Moilanen, Ritalahti 2009, 55). Useita menetelmiä käyttämällä pyrin saamaan mahdollisimman syvälinen vastaukset kysymyksiini.

5.2.1 Benchmarking haastattelutekniikalla

Benchmarking on menetelmä, jonka perustana on kiinnostus siihen, miten toiset toimivat ja menestyvät (Ojasalo, Moilanen, Ritalahti 2009, 163). Benchmarkingista käytetään myös termiä vertaisarviointi. Kartoittamalla ja arvioimalla muiden toimijoiden toimintatapoja ja – malleja saan kehittämistyön tueksi arvokasta lisätietoa muiden menestyjien onnistumiseen johtaneista syistä.

On tärkeää huomata, mistä havaituista toimista voidaan oppia jotain uutta, mikä on suoraan sovellettavissa omaan toimintaan ja mikä taas vaatii omaan toimintaan sopivan ratkaisun löytämistä (Ojasalo, Moilanen, Ritalahti 2009, 164). Muiden

aamiaisjärjestäjien toteutusmalleihin tutustumalla poimin toimivia ideoita ja toimintatapoja omaan työhöni. Näin tehden uskon löytäväni avaimet niihin kriittisiin tekijöihin, joiden avulla aamiaistapaamisista tulisi tulevaisuudessa pysyvä käytäntö Arabian alueella. Benchmarkingin avulla saatuja tuloksia tulkitaan ja sovelletaan oman kohteen tarkoituksiin (Ojasalo, Moilanen, Ritalahti 2009, 164).

Benchmarkingin toteutin haastattelutekniikalla saadakseni laadullista tietoa suoraan aamiaistapahtumien järjestäjiltä. Tätä työtä varten haastattelin kolmea aamiaisjärjestäjää. Valitsin haastateltavat kohteet pitkään jatkuneen toiminnan sekä hyvän maineen perusteella. Haastattelemani organisaatioiden aamiaisjärjestäjät:

Ulla Roiha, Fibs ry (Finnish Business & Society ry) (haastattelu 3.4.2012)

Jenni Anttonen, Hub Helsinki (haastattelu 20.3.2012)

Henri Ulan, Järvenpään Yrittäjät ry (haastattelu 3.4.2012)

Ojasalon, Moilasen ja Ritalahden (2009) mukaan luottamus ja vuorovaikutus ovat lähtökohtia onnistuneen haastattelun toteutumiseen. Haastateltavan on tiedettävä mihin haastattelulla pyritään ja millaiseen tarkoitukseen siitä saatuja tietoja tullaan käyttämään. Lähestyin aamiaistapahtumien järjestäjiä sähköpostitse kertoen kehitystyöstä Arabian alueella ja pyytäen haastattelua tavoitteideni saavuttamiseksi. Kaikki lähestymäni tahot suostuivat mielellään haastateltaviksi.

Haastattelukohteiden internetissä antaman informaation pohjalta sain hyvät pohjatiedot haastatteluja varten. Laadin ensimmäisen Arabian alueen aamiaistapahtuman kokemusten perusteella haastattelurungon (Liite 1), jossa kirjasin haastattelun tueksi kysymyslistan aihealueittain. Puolistrukturoitu haastattelu tarkoittaa, että kysymykset on laadittu ennakkoon, mutta haastattelutilanteessa niiden järjestystä, sanamuotoa tai sisältöä voi muokata (Ojasalo, Moilanen, Ritalahti 2009, 96–97).

5.2.2 Ryhmähaastattelu

Kutsuin aamiaistapaamisiin osallistuneet Arabian alueen toimijat ryhmähaastatteluun saadakseni tietoa heidän kokemuksistaan ja mahdollisista kehittämisideoistaan.

Yksilöhaastatteluun nähden ryhmähaastattelun keskeinen etu on se, että ryhmässä vallitseva dynamiikka vie käsiteltäviä asioita uusille tasoille (Ojasalo, Moilanen, Ritalahti 2009, 100). Ryhmähaastatteluun 25.4.2012 osallistui viisi Arabian alueen aamiaistapahtumiin osallistunutta alueen toimijaa:

Hannu Lehtinen, Illuusio Oy

Riitta Palsio, Tapiola-ryhmä

Maaret Repo, Lingmare

Anna-Maria Vilkuna, Metropolia Ammattikorkeakoulu

Katariina Krabbe, Tekstitaika

Ennen varsinaista haastattelutilaisuutta pyysin osallistujia täyttämään Vyyhdin siirtovaikutuskyselylomakkeen, jotta saisin osallistujat ns. heräteltyä aiheen pariin. Siirtovaikutuskyselylomake lähetettiin kaikille Vyyhdin järjestämiin aamiaistapahtumiin keväällä 2012 osallistuneille. Kyselyaineiston tuloksia en käsittele tässä opinnäytetyössäni, mutta se on merkittävä pohja jatkettavan kehittämistyön kannalta. Osa ryhmähaastattelun kysymyksistä oli samoja kuin kyselylomakkeessa.

Ryhmän vetäjä ohjaa keskustelua ja varmistaa, että kiinnostuksen kohteena olevat aihepiirit käydään läpi ryhmässä (Ojasalo, Moilanen, Ritalahti 2009, 101). Rajasin ryhmähaastattelussa käsiteltävät kysymykset kahden aihealueen alle. Ryhmähaastattelua varten laadin haastattelurungon (Liite 2). Keskityin ensimmäisessä aihealueessa keväällä 2012 järjestämieni aamiaistapaamisten palautteeseen. Työni tutkimuskysymyksissä selvitän Arabian alueen yrittäjäaamiaisten oppeja, joten oman kokemukseni ja havainnointini rinnalle halusin kuulla myös yrittäjien näkökulman kevään antiin ja toteutukseen. Heidän näkökulmansa ja kokemuksensa aamiaistapaamisten kehittämistyön tueksi on tärkeää. Toinen ryhmäkeskustelun aihealue koski tulevaisuutta ja kehittämistyön tueksi kerättävää tietoa. Tämän tiedon pohjalta voin jatkaa työtä Arabian alueen yrittäjien verkostoitumisen kehittämiseksi.

5.2.3 Osallistuva havainnointi

Käytän tässä työssäni menetelmänä myös osallistuvaa havainnointia. Havainnoinnin avulla on mahdollista saada tietoa esimerkiksi siitä, miten ihmiset käyttäytyvät ja mitä

tapahtuu luonnollisessa toimintaympäristössä (Ojasalo, Moilanen, Ritalahti 2009, 103). Arabian aamiaistapaamisten yhteydessä havainnoin tilaisuuksiin osallistuneiden käyttäytymistä. Näin tehden pyrin saamaan käsityksen aamiaistapaamisten onnistumisesta sekä osallistujien välittömästä reagoinnista tilaisuuksien kulkuun. Havainnointia toteutin muistiinpanoja tilaisuuksissa muistikirjaani tehden. Otteita tekemistäni havainnoista on liitteenä (liite 3)

Havainnoinnin avulla voidaan täydentää kyselyjä ja haastatteluja tai niillä voidaan täydentää havainnointia (Ojasalo, Moilanen, Ritalahti 2009, 103). Havainnointi antoi minulle lisätietoa osallistujien kokemuksista aamiaistapaamisilla. Osallistuneiden reaktioiden ja toiminnan havainnointi antoi minulle lisätietoa ryhmähaastattelun ja oman kokemukseni tueksi.

6 Yrittäjäaamiaistapaamisista pysyvä käytäntö

Tässä luvussa käyn läpi saamiani tuloksia. Kuvaan ensin muiden toimijoiden konsepteja luvussa 6.1. Mietin niistä löytämäni elementtien käyttökelpoisuutta Arabian alueen aamiaistapaamisten, ja sen kautta muodostuvan verkoston, kehittämistyössä. Luvussa 6.2 käyn läpi kokemuksiani aamiaistapaamisten mahdollistajana. Mietin myös tekemieni havaintojen myötä tilaisuuksien onnistumista. Lopuksi käyn läpi ryhmähaastattelussa nousseita aiheita luvuissa 6.2 ja 6.3. Pohdin saamiani tuloksia verkoston syntyminen kriittisten tekijöiden mallin kautta. Arabian alueen aamiaistapaamiskonseptin, ja sen myötä muodostuvan verkoston, kehittämistyö jatkuu saamieni tulosten valossa.

6.1 Parhaat käytännöt ja toimintamallit

Haastattelemiini aamiaistapahtumajärjestäjät antoivat kannustusta kehittämistyön tueksi. Nämä erilaiset toimijat ovat kaikki onnistuneet luomaan omalle kohderyhmälleen sopivan verkostoitumisympäristön. Vaikuttavuus ja merkittävyys ovat kaikissa aamiaistapahtumissa onnistuneita elementtejä, sillä tilaisuudet ovat suosittuja ja ne ovat onnistuneet muodostamaan perinteen, johon osallistujat saapuvat aina uudelleen. Jokaisen haastattelemiini aamiaistapahtumajärjestäjän toimintamalleissa on käyttökelpoisia ideoita kehittämistyön tueksi.

6.1.1 Fibs ry aamiaistapahtumat

Fibs (Finnish Business Society ry) on järjestänyt aamiaistapaamisia jäsenilleen vuodesta 2000 lähtien. Haastattelin aamiaistapaamisten järjestäjää Ulla Roihaa. Fibs aamiaistapahtumat ovat yhdistyksen jäsenistölle suunnattuja tilaisuuksia, joissa yhdistys kertoo jäsenistölleen ajankohtaisista yhteiskuntavastuuteemoista sekä mahdollistaa jäsenistönsä verkostoitumisen. Aamiaistapahtumiin osallistuvat ovat jäsenyritysten, -oppilaitosten ja -järjestöjen edustajia. Fibs aamiaistapaamiset lähtivät pienimuotoisena liikkeelle, mutta vuosien myötä tilaisuus on muuttunut ja kasvanut kuukausittaiseksi jäsenten tapaamishetkeksi.

Tapahtuma oli alkuun pienempi ns. pyöreän pöydän keskustelu. Nykyään tilaisuudet ovat jo melko isoja seminaareja, joissa on useita puhujia ja noin 50 - 100 osallistujaa. (Roiha, haastattelu 3.4.2012)

Tilaisuudet järjestetään sekä yhdistyksen omissa tiloissa että jäsenistön mahdollistamissa tiloissa. Roiha hoitaa käytännön järjestelyt tilaisuuksia varten. Jäsenyritykset sponsoroivat tilaisuuksia kattaen tiloihin sekä tarjoiluun suuntautuvat kulut. Tilan, tarjoilun ja oman työpanoksensa lisäksi muita kuluja ei Roihan (haastattelu 3.4.2012) mukaan synny. Työaikaa tilaisuuden järjestämiseen kuluu n. 2-5 päivää tilaisuuden laajuudesta riippuen.

Valmisteluihin kuuluu teeman valinta, teeman taustoitus, mahdollisten yhteistyökumppanien etsintä, puhujien etsintä ja ohjelman rakentaminen, tilojen etsiminen, kutsun laatiminen, kutsun lähettäminen, ilmoittautumisten seuranta ja tietysti käytännön järjestelyt juuri tilaisuutta ennen. (Roiha, haastattelu 3.4.2012)

Jäsenistön verkostoitumiseen on varattu aikaa sekä tilaisuutta ennen että sen jälkeen. Tilaisuus alkaa yleensä klo 9. Kuukausittaiselle tapaamiselle ei ole määritetty tiettyä arkipäivää, vaan päivä määräytyy tilojen, alustajapuhujien ja sponsoreiden aikataulujen mukaisesti. Aamiaistarjoilu alkaa puoli tuntia ennen tilaisuuden avaamista. Tilaisuuksien emäntänä/isäntänä toimii Fibs ry:n edustaja. Hän toimii myös mahdollisten paneelikeskustelujen vetäjänä ja tilaisuuden juontajana.

Tilaisuudet ovat aina keino verkostoitua. Aamiainen alkaa aina aamukahveilla ja ohjelma vasta 30 min myöhemmin. Tilaisuuksissa on yleensä noin neljä 15 minuutin pituisia alustuspuheenvuoroa ja näiden jälkeen aikaa yleiselle tai

paneelikeskustelulle. Lopussa on myös aina aikaa osallistujien väliselle keskustelulle. (Roiha, haastattelu 3.4.2012)

Roihan mukaan onnistunut aamiaistapaaminen syntyy sen sisällöstä ja syntyneestä keskustelusta. Aamiaistapaamisten puitteet ja tarjoilu luovat siis raamit tapahtumalle, jonka sisällöstä, tunnelmasta ja onnistumisesta vastaavat siihen osallistujat.

Sujuva aamiainen on kiinnostava. Hyvät puhujat, mutta myös hyvää keskustelua. Aamiainen on toissijainen. Moni ei meillä sitä edes nauti. Kehitämme toimintamallia myös jatkuvasti kokeilemalla erilaisia formaatteja, kuten pecha kuchaa ja työpajatoimintaa. (Roiha, haastattelu 3.4.2012)

Fibs ry:n aamiaistilaisuudet ovat suuria verraten Arabian alueen tämän hetkisiin tilaisuuksiin. Mielestäni tilaisuuksista on kuitenkin poimittavissa tekijöitä, jotka olisi mahdollista toteuttaa myös Arabian alueen yrittäjien verkostoitumistapaamisten kehittämistyötä ajatellen. Järjestämieni aamiaistapaamisten kiertävä käytäntö toimii myös Fibs ry:n järjestämien suurempien aamiaistapahtumien toimintamallina. Tilojen tarjoaminen tapahtumien käyttöön on pienyrittäjien verkostossa kuitenkin haastavampi tehtävä. Arabian alueella on kuitenkin käytettävissä yhteisiä tiloja, oppilaitosten tiloja ja suurempien yritysten tiloja, joiden käyttö on varmasti mahdollista aamuisin.

Fibs ry:n jäsenten kädenojennus tapahtumien mahdollistamiseksi on suhteellisen pieni tarkasteltaessa kulueriä. Tätä ajattelumallia voisi käyttää myös Arabian alueella, jossa tapaamiset ovat toistaiseksi vielä pienemmän joukon kokoontumisia. Kuluerätkin näin ollen ovat pienemmät, joten sponsorin rooli ei olisi pienyrityksillekään mahdoton tehtävä.

Tilojen käytön lisäksi, Fibs ry:n verkostoon kuuluvien jäsenten kädenojennus avun tarjoamisessa tilaisuuksien onnistumiseksi on mielestäni helposti siirrettävissä Arabian alueelle. Aamiaistapaamisten sponsorien hankinta ei syö järjestävän tahon eikä osallistujien kuluja. Jos yritys toimii sponsorina kerran vuodessa, jää kustannukset yhteisten tapahtumien hyväksi suhteellisen pieneksi.

Fibs ry:n 12 vuotta kestänyt aamiaistapahtumaperinne kehittyy jatkuvasti. Erilaisten kokeiluiden, aiheiden keskittäminen eri kohderyhmille ja osallistujien mielipiteiden kuuleminen on muodostanut aamiaistapahtumille toimivan mallin. Näistä tekijöistä tulee mielestäni ottaa myös mallia Arabian alueen aamiaistapahtumia kehitettäessä.

6.1.2 Hub Helsingin aamiaistapaamiset

Hub Helsinki breakfast on joka tiistai järjestettävä yhteinen hetki Hub Helsingin jäsenille ja toiminnasta kiinnostuneille. Yhteisen työtilan host Jenni Anttonen on järjestänyt aamiaisia vuoden 2010 alusta lähtien. Anttonen on muodostanut aamiaistapaamisten suunnittelu- ja toteutustyöstä selkeän työpaketin, joka on hioutunut tilaisuuksien toteutuksen ja kokemuksen myötä.

Aamiainen järjestetään tiistaisin Hub Helsingin toimitilassa Annankadulla. Tilassa työskentelevät Hub-verkoston jäsenet ovat omaksuneet aamiaisen osaksi viikkorutiinejaan. Aamiaistapaamisille osallistuu nykyään keskimäärin 20 henkilöä. Osallistujamäärän koko vaikuttaa Anttonen (haastattelu 20.3.2012) mukaan tilaisuuteen ja osallistujien käyttäytymiseen merkittävästi. Aamiaisille osallistuu myös jäsenten omien verkostojen kautta tapaamisista kiinnostuneita henkilöitä.

Pyrimme pitämään aamiaisen enemmän dialogisena ja intiiminä tapahtumana, kuin luentomaisena kuuntelutilaisuutena. Joskus tilaisuuksiin osallistuu enemmän ihmisiä, mikä vaikuttaa tietenkin tilaisuuden luonteeseen. Aikaisemmin osallistujia ei ollut montaa, vain muutamia. Silloin myös toimintamme oli pienempää ja jäseniä vähemmän. Hiljalleen konsepti on vakiintunut luonnolliseksi osaksi toimintaamme. (Anttonen, haastattelu 20.3.2012)

Anttonen on luonut aamiaistapaamisista keskustelulähtöisiä tilaisuuksia, joiden kehittämistyön tukena hän on käyttänyt William Iisacin (2001) dialogiteoriaa. Dialogi tarkoittaa yhdessä tapahtuvaa perehtymistä johonkin asiaan; dialogi on tapa ajatella ja miettiä yhdessä. Dialogi ei ole yhden ihmisen toiseen kohdistamaa toimintaa tai puhetta, vaan ihmiset käyvät dialogia yhdessä. (Isaacs 2001, 30) Aamiaistapaamiset ovat muodoltaan keskustelevia tilaisuuksia, joiden jälkeen osallistujat saattavat jäädä käymään keskustelua vielä pitkäksikin aikaa. Tilaisuuksilla on joka viikko vaihtuva teema. Teemojen alustajat ovat jäsenten omista verkostoista löydettyjä eri alojen asiantuntijoita.

Monet osallistujista tekee kapea-alaisesti työtä omalla alallaan. He kokevat virkistävänä vaihteluna saada päivään näköala johonkin muuhun alaan tai asiaan. Tunnin oppimismatkaksi sanottu aamiainen on monille pois pääsy arjen rutiineista. Aamiaistilaisuuksista he saavat ammennettua itselleen uudesta asiasta lisävoimaa omaan työhönsä. Toisaalta ne aiheet, jotka käsittelevät ajan tai rahan

säästämistä tai lisärahan tienaamista, ovat suosituimpia yrittäjien keskuudessa. (Anttonen, haastattelu 2012)

Aamiaistapaamisilla tilan tuolit on muodostettu ringiksi. Ringin keskellä on matala pöytä, johon aamiaistarpeet katetaan. Rinki muodostaa keskusteluyhteyden osallistujien kesken. Osallistujat ovat samalla tasolla tilaisuuden alustajan kanssa, eivätkä näin ollen tule asettuneeksi vain kuuntelijan rooliin.

Iisacsin pohjalta keskusteluyhteyden luova rinki toimii hyvin. Toisaalta se, että osallistujia tiputtelee kesken tilaisuuden, on haastavaa. Yleensä syntyy rinki ringin ympärille, mikä ei ole tietenkään toivottavaa. Tehtäväni emäntänä on varmistaa, että kaikki pääsevät samaan rinkiin. (Anttonen, haastattelu 20.3.2012)

Aamiaistapaamisten rakenne on Hub aamiaisilla aina samanlainen. Ovet avataan klo 8:45. Yhdeksään mennessä tilaisuuteen tulijat ovat asettuneet Anttosen opastuksella rinkiin. Aamiaisen emännän rooli on Anttosen (haastattelu 20.3.2012) mukaan pääasiassa mahdollistaa tilanne ja opastaa osallistujat siihen. Aamiaispöytä katetaan tulijoiden mukanaan tuomilla aamiaistarpeilla. Nyyttäriperiaatteella toimiva aamiainen mahdollistaa järjestelyihin käytettävien kulujen minimoinnin. Järjestäjä varmistaa kahvin ja teen saatavuuden aamiaispöytään.

Check-in vie tilaisuuden alusta noin 15 minuuttia. Opastan osallistujat tilanteeseen ja jokainen esittelee itsensä. Alustajan puheenvuorolle on varattu aikaa myös 15 minuuttia, sillä ne yleensä venyvät kuitenkin. Keskustelulle on varattu loppuaika tunnin mittaiseksi merkittyyn tilaisuuteen. Yleensä keskustelu jatkuu vielä pitkään virallisen osuuden päätyttyä. (Anttonen, haastattelu 20.3.2012)

Aamiaistilaisuutta varten käytettävä työaika on vähentynyt karttuneen kokemuksen myötä. Anttonen (haastattelu 20.3.2012) arvioi aamiaistilaisuuden järjestelemiseen käytettävän ajan olevan 2-5 työtuntia jokaista aamiaista kohden. Viestintään kuuluva aika on noin 2 tuntia. Aamiaisista tiedotetaan Hubin jäsenille viikkokirjeen yhteydessä. Jokaisesta aamiaisesta on myös oma Facebook-tapahtuma sekä tieto Hubin nettisivuilla. Kirjoitustyötä vähentääkseen Anttonen on luonut valmiin tekstipohjan, johon muokkaa uudet tiedot jokaisen aamiaisen osalta.

Hub breakfast on konseptina samantyylinen Arabian alueella järjestämäni aamiaistapaamisten kanssa. Haastattelun kautta löytyi monia ideoita Arabian aamiaistapaamisten kehittämistyön tueksi. Nyyttärit on hauska idea ja helposti

toteutettavissa, kun jokainen osallistuja tuo oman panoksensa aamiaisen toteuttamiseksi. Pieni ele on myös tehokas ”jäänrikkoja” ja tuo vaihtelevuutta aamiaistarjoiluun.

Aamiaisten teemojen kartoittaminen ja toteuttaminen osallistujien omien verkostojen kautta on myös toimiva tapa. Yllättävätkin aiheet saattavat kirvoittaa osallistujat keskusteluun tai ajatustyöhön, jota muuten ei välttämättä syntyisi. Myös Anttosen (haastattelu 20.3.2012) neuvo ”varmojen aiheiden” valintaan on hyvä. Yrittäjien saama uusi tieto ja uudet näkökulmat saavat osallistujat sitoutumaan toimintaan ja tulemaan uudelleen tilaisuuteen. Motivaation myötä myös kiinnostus tilaisuuksien onnistumisen mahdollistamiseen kasvaa.

Keskusteluyhteyden luominen tilaa muokkaamalla on myös verkostoitumisen edistämiseksi hyvä neuvo. Samassa asemassa yhdessä toistensa kanssa istuvat osallistujat kokevat näin olevansa osana jotain, ei ainoastaan vieraana. Myös emännän rooli ohjaavana ja mahdollistavana toimijana on tärkeä yhteyden muodostumiseksi. Tilaisuuteen johdattelu ja toimintamallista kertominen on tärkeää silloin, kun yrittäjä saapuu uuteen tilaisuuteen ensimmäistä kertaa.

Järjestelytyön suunnitelmallisuus ja toteutuksen rutiinien muodostuminen helpottavat aamiaistapaamisten toteuttamista. Anttosen (haastattelu 20.3.2012) luoman työskentelyrakenteen avulla myös työmäärä ja -aika vähenevät. Eri työvaiheiden tiedostaminen ja muokkaaminen omanlaisikseen antaa järjestäjälle vapaammat kädet osallistua tilaisuuteen rentoutuneemmin.

6.1.3 Järvenpään yrittäjien yrittäjäaamiaiset

Järvenpään Yrittäjät ry on järjestänyt aamiaistapaamisia usean vuoden ajan. Haastattelin aamiaistapaamisten järjestäjää, Järvenpään Yrittäjien puheenjohtaja Henri Ulania. Jäsenyritysten kohtaamiseksi luotu perinne on vaihtanut toimintapaikkaansa vuosien varrella. Tällä hetkellä tapaamispaikkana toimii Järvenpään keskustassa sijaitseva kahvila Tyyni.

Aamiaistapaamisten tarkoitus on mahdollistaa alueen yrittäjien verkostoituminen ja kohtaaminen. Tilaisuudet ovat olleet kiitelyjä. (Ulan, haastattelu 3.4.2012)

Aamiaistapaamiset järjestetään kuukausittain. Viikonpäivä on aina perjantaisin, sillä se on koettu alueella toimivaksi ajankohdaksi. Aamiaisaika on liukuva. Aamiainen on tarjolla klo 7:30–10 välisenä aikana. Tuona aikana jäsenyritysten edustajat voivat tulla ja poistua tilasta oman aikataulunsa mukaan. Tähän järjestelyyn on päädytty, jotta mahdollisimman monella olisi mahdollisuus osallistua tilaisuuksiin. (Ulan, haastattelu 3.4.2012)

Tilaisuutta varten kahvila Tyynin kalusteiden paikkaa ei muunnella. Tilassa on keskustelulle sopivia kahden- ja neljän hengen pöytiä. Aamiaistapaamisilla ei järjestetä varsinaista ohjelmaa, vaan osallistujat luovat sisällön aamiaisensa oheen itse keskustelemalla muiden yrittäjien kanssa. Aamiaista varten käytettävä järjestelyaika jää vähäiseksi sekä toimivaksi havaitun konseptin että vuosien kokemuksen myötä. Myös jäsenyritykset osaavat hakeutua paikalle ilman laajempia tiedotustoimia.

Järjestelyaika menee ennakkoviestintään. Yhteistyökumppani sopii kahvilan kanssa tarjoilusta. Viestintä hoidetaan maililla ja tekstiviesteillä, joten se ei vie juurikaan aikaa. (Ulan, haastattelu 3.4.2012)

Aamiaistapaamisten kuluerät syntyvät aamiaispöydän antimista. Muita kuluja Ulanin (haastattelu 3.4.2012) mukaan ei synny. Kulujen kattamiseksi jokaisella aamiaistapaamisella on sponsori, joka saa myös esitellä toimintaansa aamiaiselle osallistuville.

Tilaisuuksiin on pyritty valitsemaan sopivat yhteistyökumppanit, jotka kustantavat aamiaiskulut ja ottavat aamiaisille osallistujat vastaan yhdessä yhdistyksen (Järvenpään yrittäjät ry) puheenjohtajan kanssa. (Ulan, haastattelu 3.4.2012)

Järvenpään aamiaistapaamiset ovat huomattavasti vapaamuotoisemmin järjestettyjä kuin Arabian alueella tähän asti järjestämäni aamiaistapaamiset. Itseohjautuvan aamiaistapaamisen osallistujilta vaaditaan enemmän, kun tilanteessa ei ole opastajaa. Aamiaistapaamiset ovat kuitenkin Järvenpäässä suosittuja. Monet toimijat myös sopivat ennakkoon tapaamisaikoja muiden osallistujien kanssa. Aamiainen toimii siis myös yhteisenä neuvottelutilana, jossa osallistujat saavat mahdollisuuden kohdata monta yrittäjää yhden aamun aikana. Lähtökohdiltaan tämänkaltainen tilaisuus vaatii toimiakseen jonkinasteista tuntemista yrittäjien välillä. Arabian alueella en usko

tämänlaisen tavan toimivan vielä. Verkoston kasvaessa ja toimijoiden tutustuttua toisiinsa, uskon kuitenkin vapaan kohtaamisalustan olevan hyvä vaihtoehto ohjattujen aamiaistapaamisten rinnalle.

Samassa tilassa toimiva aamiaisperinne on koettu Järvenpäässä hyväksi. Keskeisellä sijainnilla, kerran kuukaudessa toistuva tapaaminen on helppo muistaa. Kynnys osallistua on myös pienempi, jos tila ja konsepti ovat tulleet tutuiksi. Kahvilaympäristö auttaa myös järjestävää tahoa huomattavasti. Aikaa järjestäjälle jää itse verkostoitumisen edistämiseen aamiaispöydän laittamisen sijaan. Arabian alueella kiertävä aamiaispaikka on koettu mukavaksi tavaksi (ryhmähaastattelu, 25.4.2012). Pysyvän tapaamispaikan käytännön tuomat edut on kuitenkin hyvä huomioida tulevia tilaisuuksia ajatellen.

Yhteistyökumppanin käyttäminen on hyvä tapa jakaa vuoden aikana katettavia kuluja eri toimijoiden kesken. Tämä sekä Fibs ry:n että Järvenpään Yrittäjät ry:n käyttämä tapa kattaa kulut sponsoreiden avulla on siirrettävissä toimivana muotona myös Arabian alueen toimintaan.

6.2 Arabian alueen yrittäjäaamiaistapaamisten opit

Olen tyytyväinen aamiaistapaamissarjan toteutukseen kokonaisuudessaan. Kolmen aamiaistapaamisen perusteella järjestettyä on vaikea ennustaa alueen toimijoiden verkostoitumisen tulevaisuutta. Tutustumista toimijoiden välillä on kuitenkin jo tapahtunut. Tapaamisalustaksi luotu konsepti on siis onnistunut siinä tehtävässä, jossa saatetaan alueen toimijat yhteen ja mahdollistetaan heidän tietoisuus toisistaan. Mielestäni se on harppaus oikeaan suuntaan Mikkolan (2010) tutkimuksen esittelemiä alueen lähtökohtia miettiessä.

Jo ensimmäisellä tapaamisella leijui odottava tunnelma yrittäjien välillä. Naapurikaupunginosan yritysverkosto Up With Kallion esimerkki nosti esille kysymyksiä Arabian alueen toimijoiden mahdollisuuksista verkostoitumiseen. Tilaisuudessa heräsi sekä epäilystä että toiveikkaita mielipiteitä asiasta. Jotkut osallistujat kokivat Up With Kallion esimerkkinä liian erilaiseksi omaan työympäristöönsä nähden. Tilaisuuden alustaja Anna Pakarinen (tilaisuuden alustus 14.2.2012) tähdensi jokaisen alueen

omaleimaisuutta. Kalliossa kivijalkapuotien markkinointiyhteistyö on varmasti erilaista, kuin Arabian luovan alan pienyrittäjien mahdollinen yhteistyö.

Pakarinen (tilaisuuden alustus 14.2.2012) korosti, että yhteistyö voi lähteä liikkeelle pienestä. Pakarinen kehotti esimerkkinä tutustumaan alueen muiden yrittäjien toimitiloihin. Pienyrittäjien kotitoimiston lisäksi asiakastapaamisiin tarvitaan usein uskottava kokoustila. Naapuritalossa saattaa toimia yritys, jonka tilat ovat ilman käyttöä aamupäivisin. Silmien avaaminen yhteistyömahdollisuuksien löytämiseksi auttaa verkoston syntymisessä. (Pakarinen, tilaisuuden alustus 14.2.2012)

Jokaisen aamiaistapaamisen jälkeen osallistujat jäivät keskustelemaan ja tutustumaan toisiinsa. Ensimmäisellä tapaamisella keskustelu oli vielä tunnustelevaa. Toisen tapaamisen jälkeen käyty keskustelu yrittäjien välillä oli jo tuttavallisempaa. Kolmannella aamiaistapaamisella myös mahdollisia yhteistyösuunnitelmia nousi pintaan. Kolmannella aamiaistapaamisella nostettu keskustelunaihe aamiaistapaamisten jatkosta kirvoitti myös keskustelua ja ideoita yrittäjien keskuudessa. Keskusteluista löytyi selviä trendejä: yhteisiä kiinnostuksenkohteita ja aiheita löytyi Arabian alueesta, omista yhteistyötarpeista sekä aamiaistapaamisten teemoista.

Aamiaistapaamisten toteuttamiseen laatimani muistilista muodostui ensimmäisen aamiaistapaamisen toteutuksen myötä:

- esityönä tilan etsiminen ja puhujan varmistaminen
- tiedotus
- ilmoittautumisen järjestäminen
- tila (käytännön järjestelyt)
- aamiaistarpeiden hankinta ja esillepano
- ajankäyttöllinen suunnitelma aamiaistapaamisen rakenteesta
- emännöinti

Tilan ja puhujan kartoittaminen vei valmisteluilta eniten aikaa. Teemojen valinta oli työni alkuvaiheessa myös haastavinta. Tutustuin eri yrittäjätapahtumien ohjelmiin löytääkseni viiheitä hyvistä aiheista ja puhujista. Tämän esityön tehtyäni jatkoin

teemojen kartoittamista myös omia verkostojani tutkien. Teemojen tuli olla tarpeeksi houkuttelevia ja puhujien hyviä ja inspiroivia, jotta yrittäjät osallistuisivat tilaisuuksiin.

Aamiaissarjan ensimmäisen tapaamisen tarkoitus oli herätellä osallistujat miettimään alueellisen verkoston mahdollisuuksia. Toisella tapaamisella halusimme Vyyhti-hankkeen tukemana tarjota alueella toimivan asiantuntijan kertomaan neuvoja ajankohtaiseen aiheeseen. Kolmannen aamiaistapaamisen teeman halusin nousevan alueen toimijoilta. Ensimmäiselle tapaamiselle nostin esimerkkinä Up With Kallion toiminnan tuottaja Anna Pakarisen esittelemänä. Toisen tapaamisen ajankohtaiseksi teemaksi valikoitui sosiaalisen median hyödyntäminen yritystoiminnan tukena. Aiheen alustajaksi löysimme Helene Auramon, joka sekä opiskelee alueella että toimii Suomessa sosiaalisen median alalla edelläkävijänä. Kolmas aihe valikoitui yhteistyötoteuttajan deClubin kautta yrityksen omista lähtökohdista. Mielestäni viimeisen kerran anti oli merkityksellistä juuri siitä lähtökohdasta katsottuna, että toimijat itse vaikuttivat keskustelun aiheeseen.

Tilaisuuksista **tiedottaminen** toteutui Artovan yhteystietolistan kautta. Tiedotus toteutettiin sähköpostitse. Etsin yhteystietoja myös muualta, kuten Arabianranta.fi-sivuston palveluhakemistoa selaten. Myös Vyyhti-hankkeen ja Artovan yhteistyökumppaneille ja aikaisempaan toimintaan osallistuneille tiedotimme aamiaistapahtumista. Artovan yhteystietolistalla oli n. 250 alueen yritystä. Aamiaisille osallistui keskimäärin parikymmentä alueen toimijaa. Mielestäni osallistujamäärä kertoi kiinnostuksesta yhteisverkostoa ja alueen toimijoihin tutustumista kohtaan.

Edellisessä luvussa 6.1 esittelemieni aamiaistapahtumien kävijämäärät ovat kasvaneet toiminnan kehityttyä. Pienistä puroista syntyy suuria virtoja. Mielestäni lähtökohdat alueellisen verkoston luomiselle ovat osallistujamääriä katsottaessa hyvät. Kohdentamalla tiedotusta ja laajentamalla tiedotuskanavia, olisin varmasti saanut laajennettua osallistujien kirjoa. Erilaisten tiedotusmuotojen pohtiminen kehittämistyössä on siis huomioitava.

Ilmoittautumisen järjestäminen toteutettiin Vyyhti-hankkeen verkkosivujen kautta. Ilmoittautuminen järjestettiin kahdesta pääsyystä. Hankkeen rahoituksen velvoittamana hankkeen toimintaan ja koulutuksiin osallistujien tiedot tulee olla selvästi

tiedossamme. Aamiaistapaamisiin ilmoittautumisen seuraaminen mahdollisti myös aamiaistarpeiden määrän sekä tilan huonekalujen asettelun ennakkosuunnittelutyön. Kaikki aamiaistapaamisiin osallistujat eivät ilmoittautuneet ennalta tilaisuuteen. Olin ottanut tämän huomioon valmistelutyössä.

Tilan asetteleminen verkostoitumista edistäväksi oli haastavaa vaihtuvan tilan ja käytettävissä olevien huonekalujen myötä. Toiveeni olisi ollut järjestää tilaisuus niin, etteivät osallistujat olisi istuneet tuoleissa vaan aamiaista olisi nautittu korkeampien baaripöytien äärellä. Näin ollen vapaa liikkuvuus tilassa ja vuorovaikutus osallistujien kesken olisi mielestäni pysynyt virkeämpänä. Eri tiloissa toteutin pöytäjärjestelyt kuitenkin mahdollisuuksien mukaan niin, että keskusteluyhteys oli helppo luoda. Tässä huomioin ennalta ilmoittautuneiden määrän ja rajasin istuimet sen mukaan tiiviille alueelle.

Luentomaisuuden tunteelta ei kahdella ensimmäisellä aamiaisella pystytty välttymään. Mielestäni ensimmäisen aamiaistapaamisen hieman varautuneeseen tunnelmaan luentomainen asetelma myös sopi. Kolmannen aamiaistapaamisen yhteydessä kokeilin Hub Helsingin aamiaisten käyttämää rinkimuodostelmaa keskusteluyhteyden synnyttämiseksi. Tämä muodostelma toimi mielestäni hyvin, mutta se vaatii tarpeeksi pienen osallistujamäärän toimiakseen halutulla tavalla. Tilan järjestely on mielestäni tärkeä tekijä tapaamisten onnistumiseksi, ja siihen tulee kiinnittää huomiota.

Aamiaistarpeiden hankinta ja esillepano toteutui Vyyhti-hankkeen rahoittamana. Ensimmäisen aamiaistarjoilun hoiti Palmia. Toisella ja kolmannella tapaamisella katoin pöytään sämpylää, leivänpäällisiä, hedelmiä, mehua, kahvia ja teetä, pullaa ja keksejä. Kahvin ja teen merkitys nousi mielestäni tärkeimmäksi aamiaispöydän anniksi. Kahvin keittäminen ja termospullon täyttäminen olivat emännän roolissa tärkeitä tehtäviä. Aamiaiskattauksen välineet, kuten lautaset, kahvikupit ja lusikat löytyivät onnekseni jokaisen tapaamispaikan omista tarpeista. Tämä on kuitenkin huomioitava tulevien aamiaistapaamisten aamiaispöydän kattamista miettiessä.

Emännän roolin koin tärkeänä osana aamiaistapaamisten sujuvuutta. Halusin toivottaa jokaisen osallistujan tervetulleeksi henkilökohtaisesti, jotta jokaiselle syntyisi heti tervetullut ja rentoutuneempi olo. Emännän rooli myös tilanteen ohjaajana

osoittautui merkittäväksi kahdessa ensimmäisessä tapaamisessa, jossa osallistujat vielä toimivat ja käyttäytyivät varovaisemmin. Kolmannella aamiaistapaamisella emännän rooli muuttui hieman tilan järjestyksen ja vapautuneemman tunnelman myötä. Tällä tapaamiskerralla emännän roolissa koin vähemmän tarvetta osallistujien ohjaamisen. Tilaisuuksien veturina toimiminen oli mukavaa eikä mielestäni poissulkenut tilaisuuteen osallistumista myös muussa roolissa.

Ajankäytöllinen suunnitelma aamiaistapaamisen rakenteesta oli tärkeä työkalu paitsi itselleni emäntänä, myös yhteistyötahoille sekä tilaisuuksissa puhuville asiantuntijoille. Pysin luomaan aikataulun niin, että jokaisen osuuden ympärillä löytyisi ylimääräistä aikaa odottamattomien sattumien varalle. Tunti on lyhyt aika tiiviin ohjelman toteuttamiseksi, joten aikataulutus oli myös tästä syystä tärkeä tehtävä. Kolmen aamiaistapaamisen myötä opin kuitenkin tiukentamaan aikataulua entisestään. Emännän rooli aikataulun seuraamisessa on tärkeä. Tässä työssä uskon kokemuksen tuovan varmuutta ja näkökulmia myös tilanteessa elämiseen.

Ajankäytöllinen rakenne aamiaistapaamisilla keväällä 2012

9:05 Tervetuloa, aamiaisohjeet, esittäytymiskierros / emäntä

9:10 Yhteistyöjärjestäjän esittäytyminen

9:20 Aiheeseen alustus

9:40 Keskustelua aiheesta

10:00 Kiitos ja kehoitus jatkaa aamiaista / emäntä

Kokemuksen myötä tilaisuuden alkuun menee noin viisi minuuttia aikaa osallistujien aloilleen asettumiseen. Tämän jälkeen emännän roolissa toivotin osallistujat vielä yhteisesti tervetulleeksi ja kerroin aamiaistapaamisen luonteesta ja rakenteesta. Tässä yhteydessä kerroin vielä aamiaistapaamisiin johtaneista syistä ja odotuksista. Osallistujien esittelykierros vapautti tunnelmaa ja rentoutti osallistujia. Erilaiset ryhmäytymistä edistävät tutustumisleikit sopisivat mielestäni myös tilaisuuksiin.

Yhteistyöjärjestäjän esittäytymisen pyysin pitämään napakkana. Noin 5-10 minuutin pituinen esittely oli mielestäni kuitenkin tärkeä väylä toimijoille tutustumisen edistämiseksi. Aiheeseen alustus asiantuntijan puheenvuoron kautta oli kahdella ensimmäisellä tapaamisella luentomaisempaa tilan rakenteesta johtuen. Kolmannella

aamiaistapaamisella osallistujat kommentoivat vapautuneemmin esittelijän puheenvuoron lomaan, kun puhuja ei seissyt ns. eristetyllä alueella. Alustajan ajankäyttöön olisi ollut hyvä kiinnittää tarkemmin huomiota aikataulua suunnitellessa. Jotta tunnin ohjelma pysyisi kasassa, on alustuspuheenvuorolle varattava ennakkoon vain 15 minuuttia aikaa. Tällöin myös yhteiselle keskustelulle jää enemmän aikaa. Kokemus tuo varmuutta tässäkin tapauksessa. Ajankäytöllistä runkoa on hyvä miettiä ja kehittää tulevia tilaisuuksia ajatellen.

6.3 Osallistuneiden kokemukset

Yrittäjien motivaatio osallistua aamiaistapaamisiin syntyi kiinnostuksesta alueen muita toimijoita kohtaan. Suurin osa toimijoista asuu ja työskentelee alueella, mutta eivät tunne toisiaan. Aamiaistapaamisten kautta toimijat ovatkin oppineet paitsi toisistaan, myös alueen suuremmista toimijoista.

Halusin tutustua alueen muihin toimijoihin. Verkostoituminen kiinnostaa. Ja oli minulla myös konkreettinen tarve löytää yhteistyökumppaneita. Koin tämän olevan minua varten. (Krabbe, ryhmähaastattelu 25.4.2012)

Aamiaistapaamiset saivat kiitosta, sillä yrittäjät kokivat, ettei alueella juuri ole järjestetty tilaisuuksia, johon he olisivat voineet osallistua. Aamiaistilaisuuskonsepti koettiin myös Vyyhti-hankkeen toteuttamana neutraaliksi, sillä se ei sitouta yrittäjiä muuhun toimintaan.

Vanhankaupungin Yrittäjät ry järjestää varsin vähän tilaisuuksia. Samoin Metropoliakaan ei ole järjestänyt tilaisuuksia, joista olisi tiennyt, ainakaan talon ulkopuolisille. (Lehtinen, ryhmähaastattelu 25.4.2012)

Alueen toimijoista puhuttaessa myös ADC:n ja Artovan toiminta alueen kehittäjinä herätti keskustelua yrittäjien kesken. Artovan avaus yrittäjiin päin koettiin positiiviseksi viestiksi ottaa myös alueen yrittäjät mukaan alueelliseen kehittämistyöhön. Toive myös ADC:n avaukseen nousi keskustelussa esille.

Artovan esittely oli ensimmäisellä aamiaisella kiva. En ollut aiemmin Artovasta niin paljon tiennyt. Voitaisiko me lähestyä ADC:tä ja tehdä yhteistyötä heidän kanssaan, sillä tuntuu, että ADC on ollut hiljaa toiminnastaan meihin pieniin päin. Tämä kuvio ei ole täysin selvä minulle, enkä ole varma onko muillekaan. En aikaisemmin tiennyt ADC:n toiminnasta, vaikka olen alueella jo jonkin aikaa asunutkin. (Repo, ryhmähaastattelu 25.4.2012)

Alueella todettiin olevan monenlaisia toimijoita, joiden välinen yhteistyö ja tietoisuus toisistaan on jäänyt vähäiseksi tai olemattomaksi. Toivetta eri toimijoiden välisen keskustelun luomiseksi nousi esille ryhmähaastattelussa.

Tämä alueen kuvio ei ole täysin selvä. Alueella on monta isoa toimijaa ja paljon pieniä. Tuntuu, että tällä hetkellä alueen voimavarat on hajallaan. (Vilkuna, ryhmähaastattelu 25.4.2012)

Aamiaistapaamiset koettiin merkittäväksi paitsi alueen pienten toimijoiden kohtaamisalustana, myös avauksena yrittäjien ja oppilaitosten väliseen vuorovaikutukseen. Mikkolan (2010, 70–71) tutkimuksen tulokset osoittavat, että oppilaitosyhteistyö alueella on moninaista, mutta sitä voisi olla enemmän ja laajemmassa mittakaavassa. Esimerkiksi ammattikorkeakoulun yksi tehtävistä on alueellisen kehittämisen tukeminen ja kysymys onkin, että miten tätä tehtävää voisi laajemmin soveltaa esimerkiksi juuri Arabianrannan alueella (Mikkola 2010, 70).

Aikaisemmin kulttuurialan hankkeiden kautta olemme onnistuneet Arabianrannassa tavoittamaan asukasyhdistyksiä ja yhdistystoimijoita. Monesti olemme toivoneet kohtaavamme yrittäjiä, jotta voisimme kuulla heidän mielipiteensä siitä, kuinka omalla toiminnallamme voisimme entistä paremmin tukea yritystoimintaa tällä alueella. Tulin kiinnostuksesta ensimmäiseen tapaamiseen ja olin ilahtunut, kun väkeä todella oli. Nämä tapaamiset ovat uudella tavalla avanneet myös meidän yhteyden alueen toimijoihin. On ollut hyvä huomata, että aina ei tarvitse lähteä kaukaa etsimään osaamista. (Vilkuna, ryhmähaastattelu 25.4.2012)

Metropolia Ammattikorkeakoulun Kulttuurin ja luovan alan kehittämistyön vastaava Vilkuna (ryhmähaastattelu 25.4.2012) oli myös tyytyväinen Aalto-yliopistossa Media Factoryn tilassa järjestetyn aamiaistilaisuuteen. Hän koki tilaisuuden avanneen uusia mahdollisuuksia myös alueen oppilaitosten välille. (Vilkuna, ryhmähaastattelu 25.4.2012) Myös yrittäjät kokivat oppilaitosyhteistyön avautuneen aamiaistapaamisten myötä uudella tavalla. Toiveita alueen yrittäjien ja oppilaitosten välisen yhteistyön kehittämiseen on myös ilmassa.

Oppilaitos voisi vielä tarjota yhteistyötä alueen yrittäjien kanssa. Eli haettaisiin jatkossa muotoja, joissa tulevat kouluttautuneet ovat verkostossa jo olevien yritysten kanssa. (Lehtinen, ryhmähaastattelu 25.4.2012)

Tutustumista aamiaistapaamisten myötä on tapahtunut. Keskusteluyhteys toimijoiden välillä on olemassa ja suunnitelmia mahdollisesta yhteistyöstä on heitetty ilmaan. Käyntikorttien vaihduttua myös kynnys ottaa yhteyttä oli osallistujien mielestä pienempi.

Erilaisia suhteita on syntynyt. Tiedän nyt kehen voin olla yhteydessä, mutta busineksistä puhuttaessa ei ole vielä mitään toteutunut, vaikka onkin jo puhetta ollut. Huomasin, että deClubin aamiaisella ainakin puhuttiin mahdollisesta yhteistyöstä deClubissa työskentelevän graafikon kanssa. (Repo, ryhmähaastattelu 25.4.2012)

Toteutuneita yhteistyökuvioita on myös aamiaisten myötä syntynyt tiettäväksi ainakin yksi. Kolmen aamiaistapaamisen tuloksena tämä on mielestäni positiivinen suunta osallistumismotivaation ylläpitämiseksi ja vahvistamiseksi.

Sain juttutilauksen, johon sattui löytymään sopiva haastateltava näillä aamiaisilla tutustumastani henkilöstä. Myös muista yhteistyökuvioista on ollut puhetta, mutta katsotaan toteutuvatko ne. Ainakin keskusteluyhteys on syntynyt. (Krabbe, ryhmähaastattelu 25.4.2012)

Verkostoituminen koettiin tärkeäksi yrittäjänä toimimisessa. Mitä enemmän tapaa ihmisiä, sitä suurempi mahdollisuus on myös saada yhteistyötä aikaiseksi (Repo, ryhmähaastattelu 25.4.2012). Aamiaistapaamiset ovat lisänneet myös luottamuksen syntymistä toimijoiden välillä. Kuitenkin luottamuksen rakentumisen koettiin vievän aikaa.

Verkostoituminen on numero uno, kuten yrittäjillä muutenkin, jotta löytää sekä yhteistyökumppaneita että asiakkaita. Ymmärtäminen ja luottamuksen luominen ovat avaintekijöitä sekä myymisessä että verkostoitumisessa. Tässä ja nyt vielä tutustun teihin (Palsio, ryhmähaastattelu 25.4.2012)

Aamiaistapaamisten käytännön järjestelyihin oltiin pääasiassa tyytyväisiä. Aamiaispöydän tarpeet koettiin hyväksi, jopa liiallisiksi. Tapaamisiin osallistumista ajatellen aamiaispöydän anti koettiin toissijaiseksi. Kahvin ja teen tarjoaminen koettiin riittäväksi ja kaikki muu juoman yhteydessä tarjottava hyväksi ja mukavaksi lisäksi.

Ei minulla ollut aamiaisen suhteen odotuksia ja olin positiivisesti yllättynekin. Toimi todella hyvin. Ei välttämättä tarvitse olla noinkaan laaja tarjoilu. Ei se ole se juttu. (Repo, ryhmähaastattelu 25.4.2012)

Tiedotukseen liittyvät tekijät herättivät keskustelua. Helka ry:n kautta saatu yhteystietolista ei ollut tavoittanut kaikkia ryhmähaastatteluun osallistuneita toimijoita, vaan he olivat kuulleet tilaisuuksista muuta kautta. Tapaamisten kehittämistyön tueksi tiedotukseen liittyvät tekijät on huomioitava tarkemmin, jotta mahdollisimman moni alueen toimija pääsisi osalliseksi toimintaan.

Tiedotus toimi hyvin, kun pääsi mukaan rinkiin. En alun perin saanut kutsua tapaamiseen vaan kuulin kiertoteitä aamiaistapaamisesta. Osallistuttuani tieto liikkui sujuvasti. (Repo, ryhmähaastattelu 25.4.2012)

Jos tilaisuuteen osallistuneet ovat kuitenkin kuulleet tapaamisista muuta kautta, tarkoittaa se myös sitä, että aihe on herättänyt keskustelua ja kiinnostusta toimijoiden kesken. Vaikka yhteystietoilta onkin tahattomasti sulkenut pois alueen toimijoita tiedotuksen piiristä, olen kuitenkin tyytyväinen tapahtumaan osallistuneiden määrään. Tiedotuskanavien laajentaminen ja suoran yhteyden ottaminen yrittäjiin olisi voinut osallistuneiden mielestä olla hyvä keino laajentaa osallistujien määrää.

Sähköposti oli ainut, mitä kautta info kulki. Siinä on aina se vaara, että tieto menee tällöin ohi. Sitä olisi voitu kehittää. Perinteinen postikin on hyvä tapa tavoittaa yrittäjät. (Lehtinen, ryhmähaastattelu 25.4.2012)

Rajatulla alueella on helppo käydä heittäessä kutsu vaikka postiluukusta. Varmasti olisi tieto levinnyt kaikille sitä kautta. (Krabbe, ryhmähaastattelu 25.4.2012)

Aamiaistapaamisten aiheita pidettiin kiinnostavina, vaikka niiden kautta ei välttämättä koettu saavan suoraa lisäarvoa omaan yrittäjätoimintaan. Parhaimmaksi aiheeksi yrittäjyyttä ajatellen osallistujat kokivat sosiaalisen median tietopaketin toisella tapaamisella. Verkostoitumisaihe koettiin ensimmäisen aamiaistapaamiselle sopivaksi esimerkiksi. Kansainvälistyminen aiheena ei välttämättä tukenut alueen toimijoiden omaa toimintaa, mutta he kokivat kuitenkin aiheen herättäneen heidät ajattelemaan verkostojensa laajuutta ja sen mukanaan tuomia mahdollisuuksia.

Yrittäjäkouluttaja Iipposen esityksessä oli säpinää ja Up With Kallion Pakarinen oli inspiroiva tyyppi. Molempien esityksistä sai inspiraatiota, vaikka teemat eivät alkuun kuulostaneetkaan omaa työtä koskettavilta. Yrittäjät ovat helposti syttyvää sakkia, joten sitä kautta esityksistä sai paljonkin irti. (Repo, ryhmähaastattelu 25.4.2012)

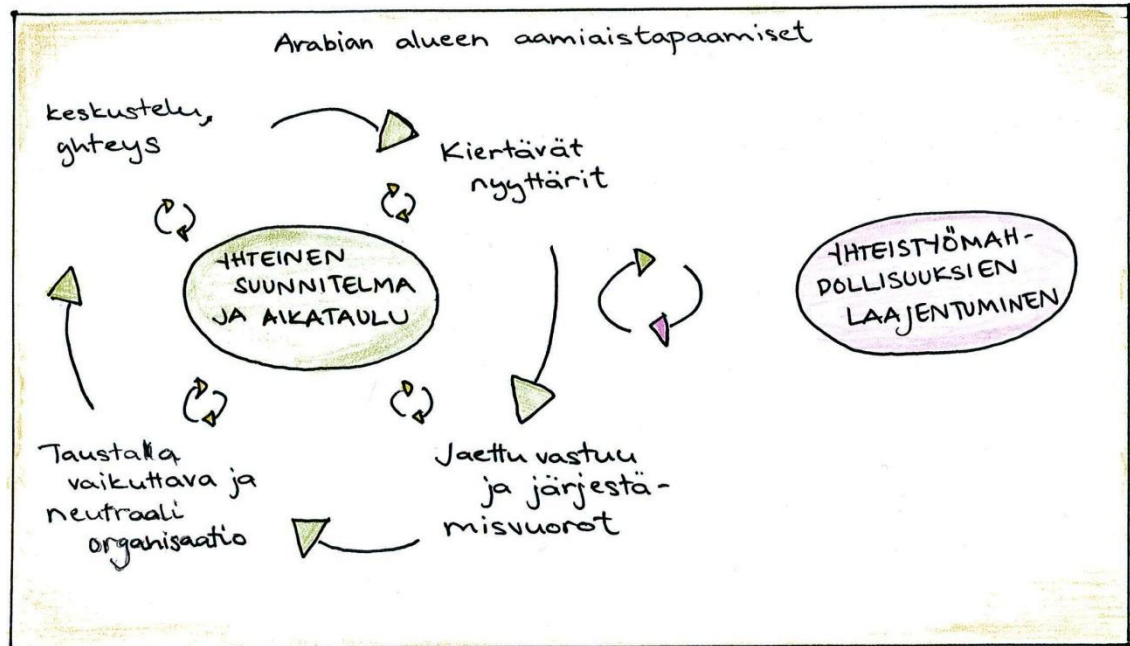
Puhujat olivat osallistuneiden mielestä innostavia ja asiansa osaavia. Tilaisuudet olivat inspiroineet ja sitä kautta tuoneet lisäarvoa omaan työskentelyyn. Puhujien käyttämä aika kuitenkin todettiin liian pitkäksi tilaisuuden kokonaispituutta katsottaessa. Keskustelulle olisi toivottu jääneen lisää aikaa. Viimeinen tapaaminen koettiin onnistuneimmaksi kokonaisuudeksi, vaikka aiheen ei koettu koskettavan alueen yrittäjien toimintaa. Sekä rinkimuodostelma että puhujan keskustelevampi asenne koettiin tilanteen rentoutta edistäviksi tekijäksi.

deClubissa järjestetyllä aamiaistapaamisella muoto oli paras. Ei ollut luokkamuotoa, vaan aidolle keskustelulle oli järjestetty tilaa. (Lehtinen, ryhmähaastattelu 25.4.2012)

Kokonaisuudessaan aamiaistapaamisista jäi osallistujille hyvä tunne. Vyyhti ja Artova saivat kiitosta sekä Metropolia ammattikorkeakoulun että alueen yrittäjien puolesta toiminnan kehittämisestä ja aloitteen tekemisestä. Aina tarvitaan promoottori, joka lähtee vetämään hommaa ja muodostaa sen ytimen (Palsio, ryhmähaastattelu 25.4.2012).

6.4 Osallistuneiden kehittämis ehdotukset

Luvussa 5 esittelin verkoston muodostumisen ja toteutuksen kriittisiä tekijöitä esittävän kuvion. Tässä luvussa käyn läpi kuvion kautta Arabian alueen yrittäjäverkoston syntyyn vaikuttavia kriittisiä tekijöitä ryhmähaastattelussa (25.4.2012) nousseiden keskustelujen ja mielipiteiden myötä. Olen piirtänyt kuvion (kuvio 5) kehittämistyön tueksi vastaamaan keskustelussa nousseita teemoja ja ideoita tapaamisten mahdollistamiseksi ilman Vyyhdin vetovastuuta tulevaisuudessa. Jo edellisessä luvussa 6.2 yrittäjien kokemukset aamiaistapaamisista nostivat esille tekijöitä, jotka vaikuttavat alueellisen verkoston syntyyn mahdollisuuksiin.

Kuvio 5. Arabian alueen yrittäjäverkoston muodostumisen ja toiminnan kriittiset tekijät (Laasonen, Ranta, Uitto 2011, mukaillen)

Edellisessä luvussa 6.2 osallistujien kokemuksista nousi esiin vahvasti yrittäjien kokema yhteistyömahdollisuuksien laajeneminen aamiaistapaamisten myötä. Sekä yrittäjien välillä että avauksena oppilaitosten suuntaan yhteistyö koettiin merkittävänä tekijänä myös tilaisuuksien jatkumisen kannalta. Tilaisuuksien onnistuminen innosti ryhmäkeskustelun (25.4.2012) osallistujat miettimään tilaisuuksien toimintatapaa tulevaisuudessa. Kaikki ryhmähaastatteluun osallistuneet olivat sitä mieltä, että alueellisia yrittäjätapauksia tulisi jatkaa Arabian alueella.

Hallinnasta ja koordinoinnista puhuttaessa varovaisuus nousi keskusteluun. Vetovastuun vaihtumisen koettiin muuttavan tapaamisten luonnetta. Keskustelussa nousi esille myös vetovastuun tärkeys. Osallistujat kokivat taustalla olevan organisaation edesauttavan verkoston toimintaa ja mahdollistavan turvallisuuden ja luottamuksen tunteen.

Niin kauan, kun on joku Vyyhdin kaltainen toimija hommaa vetämässä, on helpompi itse asettua siihen mukaan. Jos esimerkiksi Tapiola tai muu yritys ottaisi vetovastuu, homman juju muuttuisi heti. (Krabbe, ryhmähaastattelu 25.4.2012)

Neutraalina toimijana Vyyhti-hanke tai sitä vastaava organisaatio koettiin oikeaksi taustavoimaksi mietittäessä turvallisuuden ja luottamuksen syntyä. Vaikka yrittäjät itse tilaisuuksia toteuttaisivat, kokevat he tarvitsevansa jonkun toimijan tukemaan alueellisen yrittäjäverkoston kehittämistyötä.

Tuntuu turvallisemmalta ajatella, että on yksi kokoava tekijä, kuten Vyyhti. Jos porukassa lähdemme tekemään, toki se jatkuisi, mutta se yhteinen tekijä taustalla, se taustavoima puuttuisi. Ja se on se turvallinen tekijä. (Palsio, ryhmähaastattelu 25.4.2012)

Motivaatio syntyy tapahtumisiin osallistumisen, muiden kanssa käytävän keskustelun ja sitä kautta myös mahdolliseen alueelliseen kehittämistyöhön vaikuttamisen kautta. Ne koettiin tärkeiksi tekijöiksi tapaamisperinteen jatkamiseksi. Myös verkoston motiiveista ja agendasta nousi yrittäjien välille keskustelua.

Verkostolla on mielestäni funktio. Tällä hetkellä tämä on tällainen chat-verkosto. Pitäisi miettiä, mikä sen verkoston funktio on. Se keskustelu voisi olla teemana aamiaiselle, sillä toisia saattaa kiinnostaa yhteistyö ja toisia saattaa kiinnostaa vaikkapa alueellisen markkinoinnin kehittäminen. Aamiaiset ovat toki se chat-taso, joista se kipinä voi lähteä ja yhteinen funktio syntyä. (Lehtinen, ryhmähaastattelu 25.4.2012)

Osa toimijoista koki mielekkääksi ajatukseksi verkoston tarkoituksen pohtimisen yhdessä. Päämäärän kartoittaminen aiheutti myös vastareaktion. Osa osallistujista koki, ettei agendan määrittäminen ole vielä tärkeää. Jos keskusteluyhteys on luotu ja tilaisuuksia jatketaan, päämäärä saattaa muotoutua itsestään. Myös keskustelualustana toimivaa aamiaistapaamiskonseptia pidettiin merkittävänä sellaisenaan.

Jos on turhan rajattu agenda, niin sekin saattaa rajata ihmisiä pois. Tulee vastareaktio "en halua kuulua klubiin". Se, ettei tarvitse sitoutua, vaan saa itse mennä ja tulla, se että on matala kynnyks osallistua eikä tarvitse edustaa muuta kuin omaa firmaansa ja itseään on hyvä juttu. (Krabbe, ryhmähaastattelu 25.4.2012)

Toiminnan jatkumisen tulevaisuudessa koettiin olevan mahdollista yrittäjien itsensä toteuttamana. Ryhmähaastatteluun (25.4.2012) osallistuneet lähtivät miettimään tapoja saada aikaiseksi toimiva verkosto, joka järjestäisi yrittäjätapaamisia tulevaisuudessa Arabian alueella. Verkoston toiminnan kartoitus lähti keskustelussa liikkeelle aamiaistapaamisten kehittämisestä yrittäjien omatoimiseksi tavaksi.

Perus speksinä tarvitaan varmaan tila missä kokoontua ja joku joka on siellä taustalla. Olisi kiva saada näitä isompiakin toimijoita tähän mukaan. Tarvitaan myös se hahmo, joka pyörittää toimintaa ja juuri hoitaisi sähköpostin lähettämistä. Tarvitaan joku, joka pitää sitä hommaa kasassa. Tai jotkut. Vaikka viiden henkilön piiri. (Repo, ryhmähaastattelu 25.4.2012)

Useamman toimijan muodostama toteutusrinki koettiin toimivaksi malliksi toteuttaa tapaamisia alueen toimijoiden kesken. Yhteistyön koettiin myös edesauttavan verkoston toiminnan jatkuvuutta ja vahvuutta. Ryhmän koettiin auttavan ja vähentävän tapaamisten muodostamien paineiden kasautumista liiaksi yhden henkilön harteille.

Ideoita syntyy, kun järjestävässä porukassa on enemmän kuin yksi henkilö. Yhden henkilön käsissä hommaa on liikaa ja toiminta saattaa lopahtaa. Tarvitaan vaan tekijöitä, porukka. (Palsio, ryhmähaastattelu 25.4.2012)

Suunnitelmien toteutumiseksi osallistujat kokivat tärkeäksi hyvän suunnitelmallisuuden ja asioiden sopimisen ennakkoon. Yhdessä toteutettava tapaamiskalenteri koettiin hyväksi tavaksi myös sitoutua toimintaan. Erilaisia tapaamismuotoja nostettiin myös aamiaisten rinnalle. Aamu koettiin kuitenkin hyväksi ja mukavaksi ajankohdaksi päivän työn aloittajana. Erilaisten tapaamisten toteuttaminen koettiin kuitenkin virkistäväksi ja kiinnostusta ylläpitäväksi toteutustavaksi aamiaisten ohelle.

Voisi tehdä suunnitelman, jossa löisi vuoden aamiaiset lukkoon ja julkaisisi sen. Eri teemoja voisi lähteä yhdessä kartoittamaan omista verkostoista. Voisi myös sopia, milloin tapaaminen on aamiainen ja milloin esimerkiksi brunssi tai se kello kuuden skumppahetki. (Lehtinen, ryhmähaastattelu 25.4.2012)

Suunnitelma lähti elämään keskustelun edetessä ja erilaisia ideoita tapaamisista syntyi. Tiloja tapaamisten järjestämiseen löytyi keskustelun myötä useampikin. Kääntöpaikka ja remontin kautta uudistuva Bokvillan kartano koettiin esimerkiksi hyväksi paikoiksi järjestää tapaamisia. Myös vierailuretkiä muihin tapahtumiin, kuten Helsingin yrittäjien järjestämiin iltoihin, suunniteltiin tehtävän yhdessä.

Esimerkiksi jos me neljä tässä kukin ottaisimme kaksi aamiaistapaamista järjestettäväksi tulevan vuoden aikana. Jokainen miettisi oman rungon: missä aamiaistapaaminen järjestettäisiin, olisiko tapaamisella jokin teema vai tavataanko muuten vain. Tarvitaanko aina teemaa? Näitä tekijöitä miettimällä se voisi onnistua. Esimerkiksi oma teemani voisi olla yritysviestintä, toinen tapaaminen taas voisi olla skumppahetki. Viestintäteemaan löytäisin varmasti omista verkostoista jonkun, joka alustaisi keskustelua ja skumppahetkeen ei tarvittaisi kuin skumppaa. Tällaiseen voisin olla valmis. (Repo, ryhmähaastattelu 25.4.2012)

Kiertävä tapaamisrinki eri toimijoiden järjestämänä koettiin hyväksi myös resurssien osalta. Yrittäjät eivät ole valmiita sijoittamaan tapaamisiin paljon rahaa. Nyyttärit koettiin hyväksi tavaksi karsia liikoja kuluja. Muutaman euron sijoittaminen tapaamisiin koettiin paremmaksi vaihtoehdoksi, kuin täyden kattauksen tarjoaminen alueen muille toimijoille.

Mikään ei saa maksaa mitään yrittäjille. Tämä nyyttäriperiaate olisi esimerkiksi hyvä. (Repo, ryhmähaastattelu 25.4.2012)

Aamiaisten toteuttaminen kiertävänä vuorona yrittäjien välillä koettiin hyvänä ideana. Voimavarojen jako nousi keskustelussa useaan otteeseen hyvänä tekijänä osallistujien kiinnostuksen ja jaksamisen varmistamiseksi.

Kumpulán kyläjuhlatkin lähti alun perin liikkeelle niin, että kyläläiset kokoontuivat. Sovittiin, että jokainen tekee sen yhden asian juhlien eteen, eikä yhtään enempää ja jo siitä syntyi valtava organisaatio. Aamiainen ei ole sen kummallisempi toteutettava. (Lehtinen, ryhmähaastattelu 25.4.2012)

Yrittäjien tapaamisten ajankohtaa mietittiin toteutettavaksi kerran kuussa, kesätauco väissä. Pohdittiin tiistain, keskiviikon ja torstain olevan parhaita päiviä toteutukseen. Niiden koettiin olevan päiviä, joihin tapaamiset toimisivat virkistäväenä tekijänä. Tilaisuuden keston koettiin olevan hyvä pitää 1 – 1,5 tunnin pituisina.

Voisi käydä myös keskustelua siitä, mikä viikonpäivä pitäisi aamiaisten olla. Vai pitäisikö senkin olla vaihtuva. Tietenkin hyvä olisi, että tiedettäisiin, että esimerkiksi joka kuun ensimmäinen tiistai on aamiainen. (Lehtinen, ryhmähaastattelu 25.4.2012)

Suunnitelman tekemiseksi osallistujat toivoivat yhteistä keskustelua aamiaistapaamisen yhteyteen. Kehittämistyön jatkumiseksi yrittäjät olivat valmiita toimimaan yhdessä.

Se mikä luo myös turvallisuutta on se suunnitelmallisuus. Se, että ne vuoden kaikki päivät lyödään lukkoon. Siitä se lähtee. (Palsio, ryhmähaastattelu 25.4.2012)

Käydyn keskustelun pohjalta on hyvä lähteä kehittämään yrittäjätapaamisten tulevaisuutta yhdessä näiden toimijoiden kanssa, jotka selvästi haluavat tapaamisten jatkuvan. Keskustelussa nousseet ideat ovat myös hyvin käyttökelpoisia. Tärkeintä

mielestäni tämän keskustelun tuloksena on huomata, että yrittäjät ovat valmiita sitoutumaan tapaamisten kehittämistyöhön ja toteutukseen.

7 Pohdinta

Tässä opinnäytetyöni päättävässä luvussa kokoan keräämäni tulokset ja kerron niiden pohjalta kehittämisehdotukseni ja omat suositukseni ratkaisuksi toiminnan jatkuvuudeksi. Työni Arabian alueen toimijoiden kanssa on ollut rikastuttavaa. Toivon tällä opinnäytetyöllä antavani mahdollisimman hyvät eväät alueen toimijoille kehittämistyön ja tapaamisten toteutusten jatkumisen tueksi Arabian alueella.

Alueellisen yrittäjäverkoston muodostuminen Arabian alueella on vielä kokeiluvaiheessa, mutta aamiaistapaamiskonseptin toteutuksen myötä askel verkostomaisen toiminnan suuntaan on otettu. Opinnäytetyöni tulokset osoittavat sen, että alueellisen yhteistoiminnan kiinnostus yrittäjien ja oppilaitosten välillä on olemassa. Ryhmähaastattelussa (25.4.2012) käydyn keskustelun pohjalta voin todeta alueen toimijoiden olevan tyytyväisiä tapaamisiin ja kiinnostuneita jatkamaan tapaamisia alueen toimijoiden välillä. Tämä vastaus ilahduttaa minua sekä tilaisuuksien tuottajana että yksityishenkilönä. Koen tekemäni työni tärkeäksi ja uskon alueen toimijoiden yhteistyömahdollisuuksiin.

Olen tällä työllä etsinyt vastausta siihen kysymykseen, miten aamiaisten toteutuminen tulisi järjestää Vyyhdin vetovastuun päättyessä viimeistään hankkeen päättyessä vuoden 2013 lopussa. Ryhmäkeskustelussa (25.4.2012) käydyn keskustelun ja omien kokemuksieni pohjalta sitoutumisen toimintaan on lähdettävä yrittäjistä itsestään. Keskustelu (ryhmähaastattelu 25.4.2012) kuitenkin tuotti yrittäjien itsensä suunnittelemana toimintamallin tilaisuuksien jatkuvuuden varmistamiseksi.

Yrittäjät uskoivat (ryhmähaastattelu 25.4.2012) jaettavan vastuun toimivan aamiaistapaamisten toteuttamisessa. Tämä toimintamalli mahdollistaisi tehtävien jaon toteutusringiin sitoutuvien kesken. Vuoden aikataulusuunnitelman mukaan jokaiselle toteutusringin jäsenelle jaetaan suunnittelupalaverissa emännöinti-/isännöintivuorot, joiden sisällöstä ja toteutuksesta ringin jäsenet vastaavat. Erilaisten tapaamismuotojen aamiaisten lisäksi suunnitellaan tuovan vaihtelua toimintaan. Kerran kuussa

järjestettävä yrittäjäverkostotapaaminen toteutetaan resursseja säästäen nyttäriperiaatteella. Emäntä/isäntä vastaa kahvin ja teen tarjoamisesta.

Yrittäjät toivoivat toiminnan taustavoimaksi neutraalia organisaatiota. Vyyhti-hankkeen päättyessä mielestäni lähinnä tapaamisten "kummin" roolia on alueen kaupunginosayhdistys Artova. Keskustelussa (ryhmähaastattelu 25.4.2012) nousi myös ajatus yhteistyön tekemisestä ADC:n kanssa. Mielestäni tätä yhteistyötä voisi myös suunnitella kehitettäväksi.

Jotta edellä kuvaamani toimintamalli tapaamisten kehittämistyössä jatkuisi ja yrittäjien luoma suunnitelma toteutuisi, on toimijat saatava yhteisen suunnittelupöydän ääreen. Vyyhti-hankkeen tuottajana pyrin auttamaan toimijoita suunnittelutyössä sekä toteutuksessa. Vyyhti antaa tukensa ja apunsa tapaamisperinteen jatkumiseksi.

Arabian alueen yrittäjäaamiaisten järjestämisen ja benchmarking menetelmän myötä olen tähän työhön kirjannut muistilistan aamiaistapaamisten järjestämisestä. Muistilistan yhteyteen olen kerännyt katsomani parhaat toimintamallit mahdollisimman hyvien tapaamisten järjestämisen tueksi. Oman kokemukseni ja havaintojeni pohjalta tekemäni muistilistan toivon auttavan alueen toimijoita heidän järjestäessään yrittäjätapauksia tulevaisuudessa. Muistilistallani olevat asiat ovat sovitettavissa, joko käytettävissä tai poistettavissa, tilaisuuden halutun muodon mukaisesti.

Tila ja sen järjestäminen osallistujamäärän mukaisesti ovat tärkeät tehtävät tapahtuman onnistumisen kannalta. Osallistujat tekevät tapaamisesta merkittävän, mutta keskusteluyhteyden luomiseksi tilan huonekalujen asetteleminen sitä edistävällä tavalla on mielestäni tärkeää. Kokemukseni ja osallistujien mielipiteiden myötä Hub Helsingin aamiaistapaamisissa käytetty rinkimuodostelma osoittautui parhaaksi tavaksi edistää keskustelua ja yrittäjien välistä vuorovaikutusta.

Luentomaisempi järjestys muodostuu automaattisesti osallistujamäärän kasvaessa. Tällöin suosittelen kuitenkin tilaan muodostettavaksi pieniä pöytäryhmiä keskustelun edistämiseksi. Tätä tapaa käytin itse ensimmäisellä ja toisella Arabian alueen aamiaistapaamisella. Järvenpään yrittäjien aamiaisilla osallistujien itseohjautuvaa toimintaa ja keskusteluyhteyden luomista on myös ajateltu järjestämällä huonekalut

pieniksi pöytäryhmiksi. Fibs ry:n seminaariaamiaisilla keskusteluyhteyden luominen luentomaisissa tilaisuuksissa on ratkaistu varaamalla aikaa virallista ohjelmaa ennen ja sen jälkeen käytettäväksi keskustelulle eri tilassa. Tämä tapa on myös toimiva verkoston laajetessa ja toimintamallin kasvaessa. Tilaratkaisuja mietittäessä on kuitenkin muistettava toimia tilan tarjoamilla ehdoilla. Sopu antaa kyllä sijaa.

Teeman valitseminen ja puhujan etsiminen kannattaa miettiä omista lähtökohdista. Suosittelen miettimään omia kiinnostuksen kohteita ja käymään läpi omassa verkostossa toimivia henkilöitä. Usein teema, jos sellaista halutaan, löytyy tapaamiselle kuin itsestään. Järvenpään yrittäjien tilaisuuksissa ei ole järjestettyä ohjelmaa. Kuitenkin tilaisuuksiin osallistuu kymmeniä alueen toimijoita kuukausittain. Teema ei siis ole välttämätön jokaiselle tapaamiselle.

Omien havaintojeni ja osallistujien kertoman myötä voin kuitenkin todeta teeman tuovan lisäarvoa tapaamisiin. Suosittelen olemaan avoin uusille kokeiluille. Hub Helsingin jokaviikkoisille aamiaistapaamisille aiheeseen alustaja löytyy toimijoiden omista verkostoista. Hub Helsingin aamiaisilla teemat vaihtelevat toiminnallisemmista yhteishetkestä virallisempiin aiheisiin. Fibs ry kokeilee jatkuvasti uusia tapoja järjestää tapaamisensa. Erilaisten teemojen ja tapojen kokeilemisen uskon myös yhdistävän muodostuvaa verkostoa ja sen jäseniä.

Puhujan valmistaminen tilaisuutta varten on mielestäni pieni, mutta tärkeä työtehtävä. Suosittelen alueen toimijoita miettimään yhdessä ne tekijät, joita puhujalta halutaan. Sekä ajankäytöllinen toive että aamiaistapaamisten luonne on hyvä kertoa uuteen tilanteeseen saapuvalle. Näin myös puhuja kokee itsensä tervetulleeksi ja saapuu tilanteeseen rennompana.

Tiedotus on tärkeä tehtävä. Sen onnistumista kevään 2012 toteutuneiden aamiaistapaamisten osalta pohdittiin ryhmähaastattelussa 25.4.2012. Jotta suurempi joukko alueen toimijoita kuulisi aamiaistapaamisista, on tiedotusjärjestelmää laajennettava. Sähköpostin ohella hyväksi keinoksi mainittiin (ryhmähaastattelu 25.4.2012) perinteinen posti. Myös sosiaalisen median käyttäminen tiedotuskanavana olisi mielestäni kehityskelpoinen idea. Jokaisesta Hub Helsingin aamiaisesta lähtee Hub-

verkoston jäsenille Facebookissa viesti. Myös Arabian alueen yrittäjien Facebook-ryhmän luominen voisi tukea viestintää.

Tilaisuuksista tehtävä vuosisuunnitelma helpottaa myös tiedotustyötä. Suosittelen esimerkiksi syksyn 2012 ensimmäisen tapaamisen yhteyteen tehtävän laajempaa työtä tiedotuksen edistämiseksi. Tässä tiedotteessa, joka esimerkiksi osallistujien ehdotusten mukaan jaettaisiin postitse, kerrotaan koko vuoden ohjelmataru ja pyydetään lähettämään sähköpostitse tieto kiinnostuksesta osallistua jatkossa tapaamisiin. Näin myös ne toimijat, joita ei keväällä 2012 tavoitettu, saivat tiedon tapaamisista. Osallistuneiden lista näin ollen karttuu ja muita tapaamisia ennen tehtävä tiedotustyö jää vähäisemmäksi.

Kutsujen lähettäminen jokaista tapaamista ennen on toteutettava. Kutsussa kerrotaan, milloin seuraava tapaaminen järjestetään, missä se järjestetään ja mihin aikaan se järjestetään. Myös mahdollisesta teemasta tai toiminnasta on hyvä kertoa osallistujille etukäteen. Kutsua varten on hyvä luoda valmis pohja, jotta kirjoitustyöhön ei jokaisella kerralla kulu liialti aikaa. Hub Helsingin host Jenni Anttonen (haastattelu 20.3.2012) kertoi tehneensä valmiin pohjan kutsuun, nettisivuille sekä Facebookiin, jotta välttyisi kirjoittamistyöltä. Näin ollen myös aikaa säästyy.

Tiedotuksen lisäksi suosittelen **ilmoittautumisen** järjestämistä. Tämä saattaa kuulostaa työläältä tehtävältä, mutta keskitetysti esimerkiksi Google Docsin sähköisen työkalun kautta ilmoittautumisen järjestäminen sujuu helposti. Myös vastauksen pyytäminen esimerkiksi sähköpostitse tai tekstiviestitse helpottaisi aamiaisjärjestelyjen ennakkotyötä. Tapaamisten järjestäminen sujuu leppoisammin, jos järjestäjä on tietoinen osallistujien määrästä.

Aamiaispöydän tarpeiden hankinta ja esillepano kuuluvat järjestäjän tehtäviin. Hub Helsingin nyttäritapa nousi myös ryhmäkeskustelussa (25.4.2012) resursseja säästäväksi tavaksi toimia. Hub Helsingin host Anttonen (haastattelu 20.3.2012) kertoi kehottavansa osallistujia tuomaan helposti esille laitettavia tuomisia. Valmiiksi leikattu leipä tai karjalanpiirakat, hedelmät ja makeat tuomiset ovat koettu Hub aamiaisilla parhaiksi tuomiksi. Aamiaisjärjestäjä varmistaa, että pöydässä on kahvia, teetä ja pikkuleipiä. (Anttonen, haastattelu 20.3.2012)

Kahvitarpeiden luomat kustannukset ovat pienet. Nyyttärikäytännöllä säästyy osallistujien ja järjestäjän kuluja, jotka syntyvät helposti aamiaistarpeiden hankkimisesta. Oman kokemukseni myötä kahvin tarjoamiseen on kiinnitettävä huomiota. Kahvia ja teetä tulee olla saatavilla koko tilaisuuden ajan. Niiden menekki on taattu. Tilan resursseja ja osallistujien määrää tutkiessa kannattaa myös kiinnittää huomiota tarjoiluastioihin. Kahvikuppien riittävyys on hyvä huomioida jo etukäteen.

Suosittelen luomaan **ajankäytöllisen rakenteen** tapaamisille. Jos tilaisuus kestää tunnin, kannattaa puhujan osuus pitää noin neljänneksessä käytettävästä ajasta. Tällöin aikaa jää myös keskustelulle ja vuorovaikutukselle. Kevään 2012 aamiaistapaamisissa alustajalle varattu aika oli liian pitkä ja usein venyi vielä aikataulustaan. Tähän on hyvä siis kiinnittää huomiota jo suunnitteluvaiheessa. Sekä Fibs ry:n että Hub Helsingin tapahtumissa kullekin puhujalle on varattu aikaa noin 15 minuuttia. Ajankäytöllisen suunnitelman kertominen myös muille toimijoille ennen tilaisuutta vapauttaa tunnelmaa. Osallistujat havaittavasti rentoutuvat tietäessään tapaamisen etenemisestä.

Rentoutumiseen vaikuttaa myös tilanteen ohjaaja. **Emäntä tai isäntä** vastaanottaa tilaisuuteen saapujat ja vaikuttavat näin ollen tilaisuuden tunnelmaan. Omassa toiminnassani kevään 2012 tapaamisten emäntänä pyrin kiinnittämään tähän huomiota. Jokaisella tapaamisella suosittelen myös käymään esittelykierroksen osallistujista. Näin osallistujat voivat myöhemmin helpommin aloittaa keskustelun toisten kanssa, kun tietävät tästä jo jotain.

Esittelykierroksen yhteyteen suunniteltava tutustumista edistävä leikki voi myös rikkoa tunnelmaa. Hub aamiaisten emäntä Jenni Anttonen (haastattelu 20.3.2012) luonnehtii emännän rooliaan mahdollistajana. Hän varmistaa, että jokainen osallistuja pääsee mukaan keskusteluun ja tilanne etenee ennalta suunnitellulla tavalla. (Anttonen, haastattelu 20.3.2012) Omassa toiminnassani tapaamisten emäntänä pyrin myös miettimään kaikki tekijät muistilistan avulla läpi ennen tapaamista, jolloin pystyin itse myös osallistumaan tilaisuuteen rentoutuneemmin.

Työni tulokset tuottivat katsauksen toteutuneen aamiaistapaamiskonseptin myötä kehittyneeseen muistilistaan, kurkistuksen muiden toimijoiden toteutusmalleihin sekä näkökulman alueen yrittäjien toiveisiin ja ideoihin yrittäjätapaamisten kehittämiseksi. Mielestäni työni arvokkain anti on tarjota työkaluja ja näkökulman antava tutkimustyö Arabian alueen yrittäjien muodostavan verkoston toiminnan kehittämistyön tueksi.

Kehittämistyö Arabian alueella jatkuu. Työni tulosten pohjalta Vyyhti-hanke järjestää alueen yrittäjille suunnitteluaamiaisen, jossa kehitämme aamiaistapaamisperinnettä yhdessä yrittäjien kanssa. Tämän työn jatkotutkimuksena olisi mielestäni mielenkiintoista tutkia kehittämistyön etenemistä ja verkoston muodostumista alueella. Myös kehittyneen verkoston toiminnan vaikutukset alueen kehittymiseen olisi mielenkiintoinen tutkimusnäkökulma.

Arabian alueen yrittäjäaamiaistapaamisten järjestäminen avasi minulle uusia näkökulmia myös omaan työhöni kulttuurituottajana. Olen aikaisemmin työskennellyt taide- ja kulttuuriorganisaatioissa. Hanketyöskentely ja sitä kautta saatu näkökulma yrittäjyyteen ja siihen liittyvään tapahtumatuottamiseen tarjosi uuden kokemuksen itselleni tuottajana. Sain arvokasta tietoa ja kokemusta verkostoitumistapaamisten järjestämisestä sekä siihen vaikuttavista tekijöistä. Lisäksi tutustuin alueen toimijoihin ja kasvatin näin myös omaa verkostoani.

Lähteet

Hakanen, Heinonen, Sipilä 2007. Verkostojen strategiat – menesty yhteistyössä. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Heinonen, Upi 2006. Kumppanuudesta lisävoimaa pienyrityksille. Uusi osuustoiminta, 5/2006 liite. Saatavuus
<http://www.osuustoiminta.coop/ot/ot5_06/kumppanuudesta.htm> (luettu 20.3.2012)

Isaacs, William 2001. Dialogi ja yhdessä ajattelemisen taito: Uraauurtava lähestyminen liike-elämän viestintään. Helsinki: Kauppakaari / Talentum Media Oy

Laasonen, Ranta, Uitto 2011. Kansallisen kehittämisverkoston organisoitumisen analyysi – Case Demo, loppuraportti. MDI

Mikkola, Taina 2010. Pro Gradu –tutkielma Näkemyksiä yhteistyöstä ja alueen kehittämisestä yritystoiminnan perspektiivistä – Paikkana Arabianranta

Ojasalo, Moilanen, Ritalahti 2009. Kehittämistyön menetelmät – Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. WSOYpro Oy.

Ollus, Ranta, Ylä-Anttila 1998. Yritysverkostot – kilpailua tiedolla, nopeudella ja joustavuudella. Vantaa: Taloustieto Oy.

Toivola 2006. Verkotostoituva yrittäjyys – strategiana kumppanuus. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Haastattelut

Anttonen, Jenni 2012. Host. Hub Helsinki. Haastattelu 20.3.2012

Krabbe, Katariina 2012. Yrittäjä. Tekstitaika. Ryhmähaastattelu 25.4.2012

Lehtinen, Hannu 2012. Yrittäjä. Illuusio Oy. Ryhmähaastattelu 25.4.2012

Palsio, Riitta 2012. Tapiola-ryhmä Arabia. Ryhmähaastattelu 25.4.2012

Repo, Maaret 2012. Yrittäjä. Lingmare. Ryhmähaastattelu 25.4.2012

Roiha, Ulla 2012. Asiantuntija. Finnish Business & Society ry. Haastattelu 3.4.2012

Ulan, Henri 2012. Puheenjohtaja. Järvenpään Yrittäjät ry. Haastattelu 3.4.2012

Vilkuna, Anna-Maria 2012. Kehityspäällikkö. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Kulttuuri ja luova ala. Ryhmähaastattelu 25.4.2012

Haastattelurunko / aamiaistapaamisten järjestäjät

Aihe	Kysymys
Aamiaiskonsepti	Miksi järjestätte aamiaistapaamisia? Mistä idea aamiaisten järjestämiseen syntyi? Kuinka monta aamiaista olette järjestäneet? Miten edesautatte osallistujienne verkostoitumista? Millä tavalla olette kehittäneet aamiaistapahtumaanne? Millaisia kehitystarpeita/-ideoita on syntynyt?
Kohderyhmä	Ketkä kuuluvat aamiaistapahtumienne kohderyhmään? Millä tavalla olette huomioineet kohderyhmänne tarpeet? Ovatko kävijät samoja/eri? Arvioi määrä.
Valmistelut	Millaisia valmisteluja aamiaistapahtumanne vaatii? Kuinka kauan käytätte niihin aikaa? Kuinka tiedotatte aamiaistapahtumistanne?
Toteutus	Millainen on aamiaistapahtumanne rakenne? Onko aamiaistapahtumallanne emäntä/isäntä? Jos, niin millainen on hänen roolinsa?
Aamiaistarjoilu	Tarjoatteko aamiaisen? Jos ette, niin kuinka järjestätte aamiaistarjoilun? Jos, niin mitä tarjoatte aamiaisella?
Teema	Onko teillä aamiaisittain vaihtuva teema/puhuja? Jos, niin mitkä teemat/puhujat herättävät eniten kiinnostusta?
Paikka	Missä järjestätte aamiaistapahtumanne? Millä tavalla muodostatte tilan / kalusteet aamiaistapahtumaanne?
Aika	Kuinka usein aamiainen järjestetään? Minä viikonpäivänä aamiainen järjestetään? Onko vakiintunut käytäntö? Jos, niin miksi juuri se päivä? Mihin kellonaikaan aamiainen järjestetään? Miksi?
Kulut	Kuinka paljon rahaa käytätte per aamiainen? Mihin rahaa menee?
Kokemus	Millainen on hyvä ja sujuva aamiaishetki? Kuinka voit sen tekijänä mahdollistaa? Millainen on hyvä aamiaispöydän anti?
Palaute	Oletteko tehneet osallistujatutkimusta? Millaista palautetta olette saaneet osallistujilta?

Haastattelurunko / ryhmähaastattelu

Aamiaistapaamiset keväällä 2012	Miksi päätit osallistua aamiaistapaamiseen? Minkälaista hyötyä olet saanut aamiaistapaamisista? Onko aamiaistapaamisten kautta syntynyt yhteistyötä? Minkälaista yhteistyötä toivoisit syntyvän? Kuinka sait tiedon aamiaistapaamisesta? Kuinka tiedotus toimi? Mitä odotit aamiaistapaamiselta: - aamiaispöydän tarpeet? - sisällöstä?
Tulevaisuus	Mitä pitäisi tapahtua, jotta alueellinen yrittäjä-/yritysverkosto voisi rakentua Arabian alueella? Miten olisit itse valmis sellaisen rakentamiseen vaikuttamaan? Mikä motiivi saisi sinut jatkamaan aamiaistapaamista käymistä? Millainen käytännön malli tapaamisten jatkumisen toteutumiseksi olisi luotava Vyyhti-hankkeen päättyessä?

Otteita havaintomuistiinpanoista

Aamiaistapaaminen	Otteita havaintomuistiinpanoista
<p>14.2.2012 Metropolia AMK, Tavitalon Flyygeliaula</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ovatpa osallistujat innoissaan. Heti ovella alkoi keskustelu muiden kanssa. Tämä toimii jo nyt, vaikka jännitystä onkin ilmassa. - Osallistujat istuvat onneksi samoihin pöytiin, eikä jättyädy takariviin. - Tämä istumajärjestys on ihan hyvä, vaikka niitä pystypöytiä ei olekaan. Saisipa seuraavaan paremmin liikkuvuutta edistävät tuolit. - Keskustelu on vilkasta, vaikka tilaisuus päättyi jo vartti sitten. Mahtavaa! Keskustelua käydään mm. alueen kehittämisestä ja käyntikortitkin vaihtuu.
<p>13.3.2012 Aalto-yliopiston Media Factory</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Aamiaisille paljon kahvia! Tässähän saa koko ajan juosta täyttämässä termaria. - Emännän roolissa kiinnitettävä huomiota ajankäyttöön. Tänä aamuna puheenvuorot vähän venyi ja päästiin aloittamaan myöhässä. - Tämä aihe on kyllä nappivalinta. Osallistujat selvästi ottavat hyödyn irti. Muistiinpanojakin kirjoitetaan. - Istumajärjestyksen rajaaminen ja pienten ryhmien luominen oli hyvä idea. Keskustelua syntyy huomattavasti helpommin.
<p>19.4.2012 deClub Helsinki</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Rinkimuodostelma toimii parhaiten. Keskustelu syntyi heti pöytään istuttaessa. - Onneksi varauduimme ilmoittautumattomilta. Aamiaistarpeita on juuri tarpeeksi. - Aamiaisten jatkosta syntynyt keskustelu oli hyvää ja jatkuu 25.4. - Yhteistyösuunnitelmia kehitetään toimijoiden välillä - Selvästi toimijoiden tuttuus ja auttaa tilaisuuden rennon fiiliksen muotoutumista - Kahvia tulee keittää paljon!